

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร
ในจังหวัดหนองคาย

นายปรัชญา หอมทรัพย์

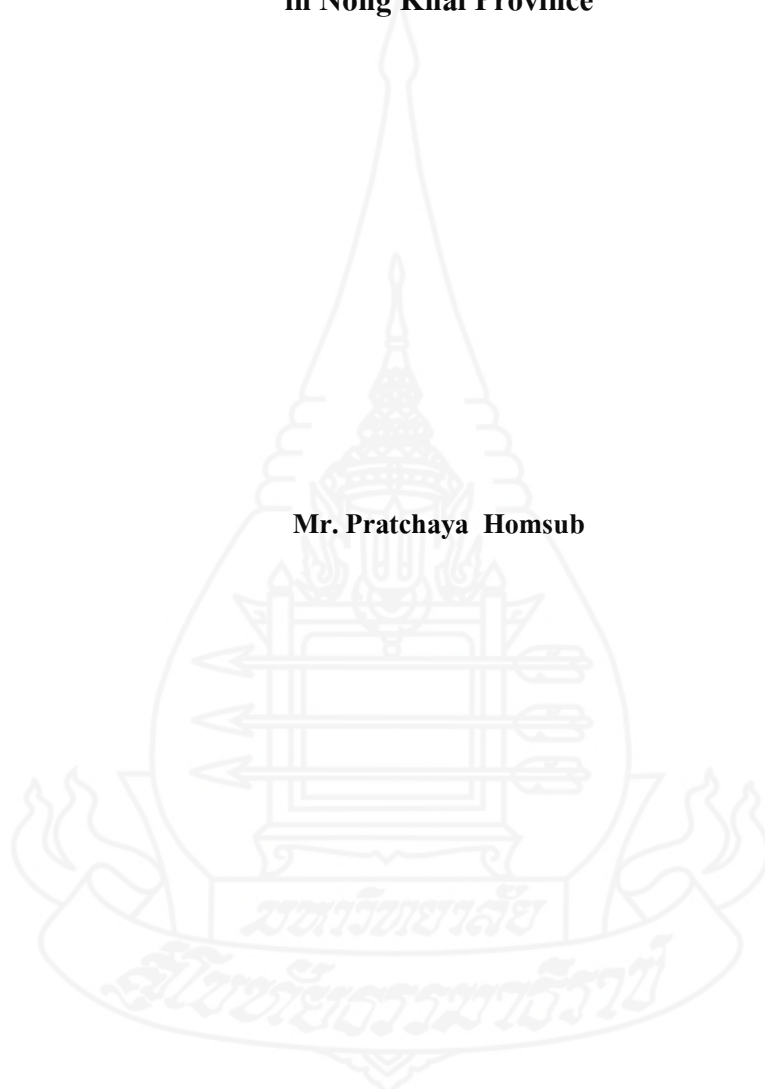

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2564

**Factors Related to Outstanding Debts of Members of the Agricultural Sector Cooperatives
in Nong Khai Province**

Mr. Pratchaya Homsub

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2021

หัวข้อการศึกษาคั่นคว้ออิสระ	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับหน้าที่ดำรงชำระของสมาชิกสหกรณ์ ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย
ชื่อและนามสกุล	นายปรัชญา หอมทรัพย์
แขนงวิชา	บริหารธุรกิจ (กลุ่มวิชาการจัดการทั่วไป)
สาขาวิชา	วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์อังฉรา ชีวะตระกูลกิจ

การศึกษาคั่นคว้ออิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2565

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว้ออิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์อังฉรา ชีวะตระกูลกิจ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สงเสริม หอมกลิ่น)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร
ในจังหวัดหนองคาย

ผู้ศึกษา นายปรัชญา หอมทรัพย์ **รหัสนักศึกษา** 2633002163 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ **ปีการศึกษา** 2564

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย (2) ระดับความสำคัญของปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ปัจจัยภายนอกและปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ที่มีผลต่อหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย และ (3) ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ปัจจัยภายนอกและปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ กับหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ สมาชิกสหกรณ์ที่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์ภาคการเกษตรระดับอำเภอทั้ง 6 แห่ง มีประชากร 9,496 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการทดสอบค่าไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า (1) ลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระ ส่วนใหญ่มีจำนวนเงินที่ค้างชำระหนี้ตั้งแต่ 10,001-20,000 บาท มีระยะเวลาค้างชำระหนี้ ตั้งแต่ 2-5 งวด และมีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต (2) ระดับความสำคัญของปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ปัจจัยภายนอกและปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ พบว่า ในภาพรวมมีผลต่อการค้างชำระหนี้อยู่ในระดับปานกลาง และ (3) ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้ และจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ได้แก่ การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ ดันทุนจากปัจจัยการผลิตสูง รายได้ไม่พอชำระหนี้และความสามารถในการส่งชำระหนี้มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม และจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์จำนวนหนี้ที่ค้างชำระและระยะเวลาค้างชำระหนี้ ส่วนปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ ได้แก่ การพิจารณาให้เงินกู้ยืมขาดการกลั่นกรองที่เหมาะสมมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ หนี้ค้างชำระ สหกรณ์การเกษตร จังหวัดหนองคาย

Independent Study title: Factors Related to Outstanding Debts of Members of the Agricultural Sector Cooperatives in Nong Khai Province

Author: Mr. Pratchaya Homsub; **ID:** 2633002163;

Degree: Master of Business Administration;

Independent Study advisor: Achara Cheewatragoongit, Associate Professor;

Academic year: 2021

Abstract

This research aims to study (1) the nature of outstanding debts of members of the Agricultural Sector Cooperatives in Nong Khai Province; (2) the significance level of the member-derived factors, external factors, and management factors of the Cooperatives affecting the outstanding debts of members of the Agricultural Sector Cooperatives in Nong Khai Province; and (3) the relationship between personal factors, member-derived factors, external factors, management factors of the Cooperatives, and the outstanding debts of members of the Agricultural Cooperatives in Nong Khai Province.

This study is quantitative research. The population consists of 9,496 members of the Cooperatives, who have borrowed money from all six Agricultural Sector Cooperatives at a district level. The sample size was calculated according to Taro Yamane's Formula to acquire 384 samples, using purposive sampling method. The data collection instrument is a questionnaire. The statistics used for data analysis are frequency, percentage, mean, standard deviation, analysis of variance, and Chi-Square Test.

The finding revealed that: (1) most nature of the outstanding debts of members consisted of the outstanding debt amount of 10,001-20,000 Baht, from 2-5 installments of the overdue period of debts for production factor purchase objective. (2) The significance level of the member-derived factors, external factors and management factors of the Cooperatives affected the overview of default in debt repayment at a moderate level. (3) The personal factors were related to the overdue period of debts and the outstanding debt amount with the Cooperatives. The member-derived factors, including the misuse of loans, high cost of production factor, inadequate income for debt repayment, and ability to remit for debt repayment, were related to the borrowing objective and the outstanding debt amount with the Cooperatives. The external factors were related to the outstanding debt amount and the overdue period of debts. The management factor of the Cooperatives was the unsuitable screening of loan granting consideration, which was related to the overdue period of debts at 0.05 of the significance level.

Keywords: Outstanding Debts, Agricultural Cooperatives, Nong Khai Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ดีด้วยความอนุเคราะห์ จากรองศาสตราจารย์อัญญา ชีวะตระกูลกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้กรุณา สละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำ คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ รวมถึงท่านรองศาสตราจารย์สงเสริม หอมกลิ่น ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการสอบ ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ครบถ้วนและเกิดประโยชน์ แก่ส่วนรวมมากยิ่งขึ้น จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่าน ที่ได้ ให้ความรู้ในด้านต่างๆ รวมถึงงานมอบหมายที่เป็นการฝึกฝนให้เกิดทักษะความรู้ความเข้าใจ อันเป็นประโยชน์แก่การประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับธุรกิจในยุคปัจจุบัน ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ศึกษาขอขอบคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้สละเวลาร่วมตอบแบบสอบถามเพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการศึกษา ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ท้ายนี้คุณประโยชน์และความดีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบ เป็นเรื่องมีอนุชาพระคุณบิดามารดาญาติและบูรพคณาจารย์ ทุกท่านที่ได้สั่งสอน ชี้แนะแนวทางที่ดี และมีคุณค่าตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา หากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้ศึกษาขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ปรัชญา หอมทรัพย์

กันยายน 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมติฐานในการศึกษา	5
ขอบเขตจากการศึกษา	5
ข้อจำกัดในการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์	7
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร	13
ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอในจังหวัดหนองคาย	16
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อ	24
แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุการค้างชำระหนี้	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย	46
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดหนองคาย	49
ตอนที่ 3 ระดับความสำคัญปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สหกรณ์	51
ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ปัจจัยภายนอกและปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์กับลักษณะ ของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	54
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
สรุปการศึกษา	78
อภิปรายผล	82
ข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	90
ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม	91
ข ตารางการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	93
ค แบบสอบถามสำหรับงานวิจัย	97
ประวัติผู้ศึกษา	103

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย	37
ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	40
ตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	46
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนหนี้ที่ค้างชำระหนี้กับสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดหนองคาย	49
ตารางที่ 4.3 แสดงระยะเวลาค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดหนองคาย	50
ตารางที่ 4.4 วัตถุประสงค์การกู้ยืม	50
ตารางที่ 4.5 ระดับความสำคัญปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	51
ตารางที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามเพศกับลักษณะของหนี้ ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	55
ตารางที่ 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามอายุกับลักษณะของหนี้ ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	56
ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามสถานภาพกับลักษณะ ของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	57
ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามระดับการศึกษากับลักษณะ ของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	58
ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย	59
ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่อครัวเรือนกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย	60
ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ต่อครัวเรือนกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามภาระผ่อนชำระหนี้ต่อเดือน กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย	62
ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ จากสหกรณ์กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	63
ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามระยะเวลาชำระหนี้คืน กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย	64
ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิกตามการใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย	65
ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก แยกตามการย้ายถิ่นฐาน กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย	66
ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิกตามเจตนาไม่ชำระหนี้ หรือใช้หนี้อีกก่อนกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	67
ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก แยกตามสมาชิกไม่เข้าใจ เงื่อนไขการชำระหนี้กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	68
ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก แยกตามต้นทุน จากปัจจัยการผลิตสูง รายได้ไม่พอชำระหนี้กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระ ของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	69
ตารางที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกิดสมาชิก แยกตามความสามารถ ในการส่งชำระหนี้กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกิดจากสมาชิก แยกตามพฤติกรรมเลียนแบบ กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย	71
ตารางที่ 4.23 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกตามภาวะเศรษฐกิจกับลักษณะ ของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	72
ตารางที่ 4.24 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกตามนโยบายการช่วยเหลือของรัฐบาล กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย	73
ตารางที่ 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกตามการเกิดภัยธรรมชาติ กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย	74
ตารางที่ 4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารภายในสหกรณ์ ตามลักษณะสหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระ ของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	75
ตารางที่ 4.27 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารภายในสหกรณ์ ตามลักษณะการอำนวยความสะดวกในการชำระหนี้กับลักษณะ ของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย	76
ตารางที่ 4.28 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารภายในสหกรณ์ ตามลักษณะการพิจารณาให้เงินกู้ยืมขาดการถ่วงรอนที่เหมาะสม กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย	77

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์	11

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์โลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วหลายด้าน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี อีกทั้งยังประสบปัญหาจากสภาวะการระบาดในโรคโควิด 19 ทำให้เกิดการมาตรการปิดเมือง ปิดประเทศ เพื่อลดการระบาดของไวรัสโคโรนา อีกทั้งหลายประเทศมีความกังวลจากความไม่แน่นอนของภาวะสงครามระหว่างประเทศที่ยังคงดำเนินอยู่ทำให้เกิดผลกระทบหลายๆ ด้าน รวมถึงราคาน้ำมันดิบได้ปรับตัวสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์และในตลาดโลกมีความต้องการน้ำมันเพิ่มสูงขึ้นด้วย ในขณะที่พืชทางการเกษตรก็ได้รับผลกระทบจากต้นทุนปัจจัยการผลิต พร้อมทั้งยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อราคาผลิตผลสินค้าการเกษตร ทำให้ส่งผลกระทบต่อการใช้ภายในครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้นทำให้ประชาชนก่อนหน้านี้ใหม่และไม่สามารถจัดการหนี้เดิมที่มีอยู่ได้

สหกรณ์เป็นสถาบันทางเศรษฐกิจและขบวนการทางสังคม ซึ่งรวมตัวกันก่อตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก ประกอบด้วยสหกรณ์ในภาคการเกษตร สหกรณ์นอกภาคเกษตร และกลุ่มเกษตรกร ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานคือ การให้สินเชื่อ (เงินให้กู้ยืม) การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลิตผล การรับฝากเงิน และการให้บริการกับสมาชิก ซึ่งธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ถือเป็นธุรกิจหนึ่งในการช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ให้มีเงินลงทุนในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ทำให้มีสมาชิกมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งปัจจุบันได้เกิดปัญหาทางด้านต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้และวินัยทางการเงินของสมาชิกสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์ประสบปัญหาหนี้ค้างชำระเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานและสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ การให้สินเชื่อไม่อาจหลีกเลี่ยงปัญหาการค้างชำระหนี้ได้ หากปัญหาผิคนัดชำระหนี้ต่อเนื่องกันยากต่อการเรียกเก็บหนี้รวมถึงมีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยสูญซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายทางบัญชี ส่งผลให้เกิดการขาดทุนในธุรกิจสินเชื่อและขาดทุนจากการดำเนินในที่สุด ดังนั้นเพื่อให้สหกรณ์มีแนวทางการปฏิบัติงาน วิธีในการป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกหนี้เงินกู้ผิคนัดชำระหนี้ และในการบริหารจัดการธุรกิจสินเชื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ในปัจจุบันสมาชิกสหกรณ์ต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ มากมายในการทำการเกษตร ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจทำให้ราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้น ปัญหาด้านภัยธรรมชาติ ปัญหาค่าครองชีพในปัจจุบันที่เพิ่มสูงขึ้น ปัญหาด้านความต้องการของตลาดสินค้าเกษตรที่ลดลง หรือราคาตกต่ำ ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาทางการเงิน จากปัญหาเหล่านี้สมาชิกสหกรณ์ต้องรับภาระต้นทุน และค่าใช้จ่าย จนส่งผลให้เกษตรกรมีสภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก ประกอบกับสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ซึ่งมักหาวิธีแก้ไขปัญหาโดยการก่อหนี้สินขึ้น โดยส่วนใหญ่จะกู้เงินจากแหล่งเงินทุน ไม่ว่าจะเป็น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) หรือกู้เงินกับสหกรณ์เองเพื่อนำเงินไปลงทุนและนำมาใช้จ่ายในครัวเรือน บางรายกู้เงินมาเพื่อนำไปลงทุนประกอบอาชีพตามวัตถุประสงค์ ส่วนบางรายกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และไม่เกิดประโยชน์ ทำให้สุดท้ายกลายเป็นปัญหาเดือดร้อนตนเอง นอกจากนี้ยังมีสมาชิกสหกรณ์บางรายมีความตั้งใจกู้ยืมเงินเพื่อนำไปลงทุนประกอบอาชีพ เพื่อให้เกิดผลกำไรจากการลงทุน แต่กลับไม่ได้ศึกษาหรือวางแผนในการบริหารจัดการเงินที่ดี ส่งผลให้เงินที่กู้ยืมมาไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ อีกทั้งอาจเกิดการขาดทุนในการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร จำเป็นต้องกู้ยืมเพิ่มขึ้น จากปัญหาการก่อภาระหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ที่กล่าวมานั้นส่งผลกระทบต่อโดยตรงสมาชิกสหกรณ์

จากข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย ทำให้ทราบว่าแต่ละสหกรณ์ภาคการเกษตรระดับอำเภอทั้ง 6 แห่ง (ข้อมูลสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564 ที่ผ่านการรับรองจากผู้สอบบัญชีแล้ว) จำนวน 13,645 ราย สมาชิกมีส่วนร่วม 9,496 ราย มีอัตราหนี้ผิดนัดชำระหนี้เฉลี่ยร้อยละ 25.74 ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่อยู่ในความส่งเสริม และกำกับดูแล จึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคายตลอดจนศึกษาอุปสรรคในการชำระหนี้ของลูกหนี้ เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและวิธีการจัดการกับปัญหาอย่างยั่งยืน ซึ่งนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสหกรณ์ต่อไป

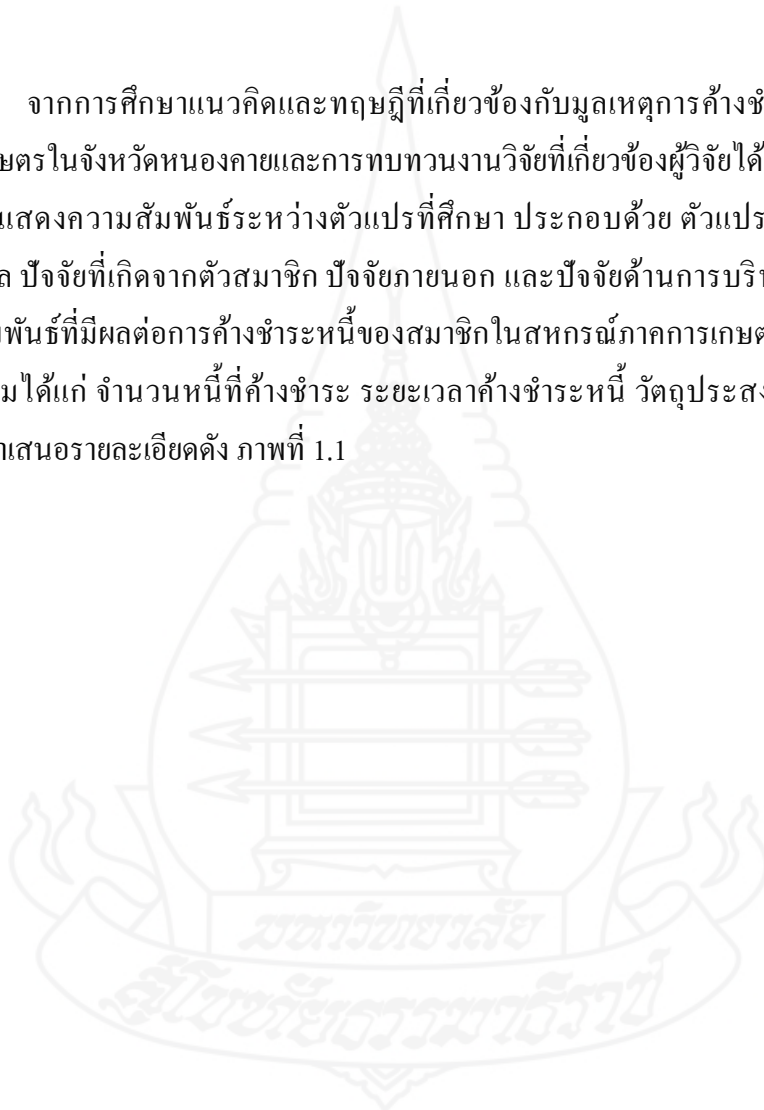
2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย
- 2.2 เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ปัจจัยภายนอกและปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ที่มีผลต่อหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ปัจจัยภายนอก และปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ กับหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย

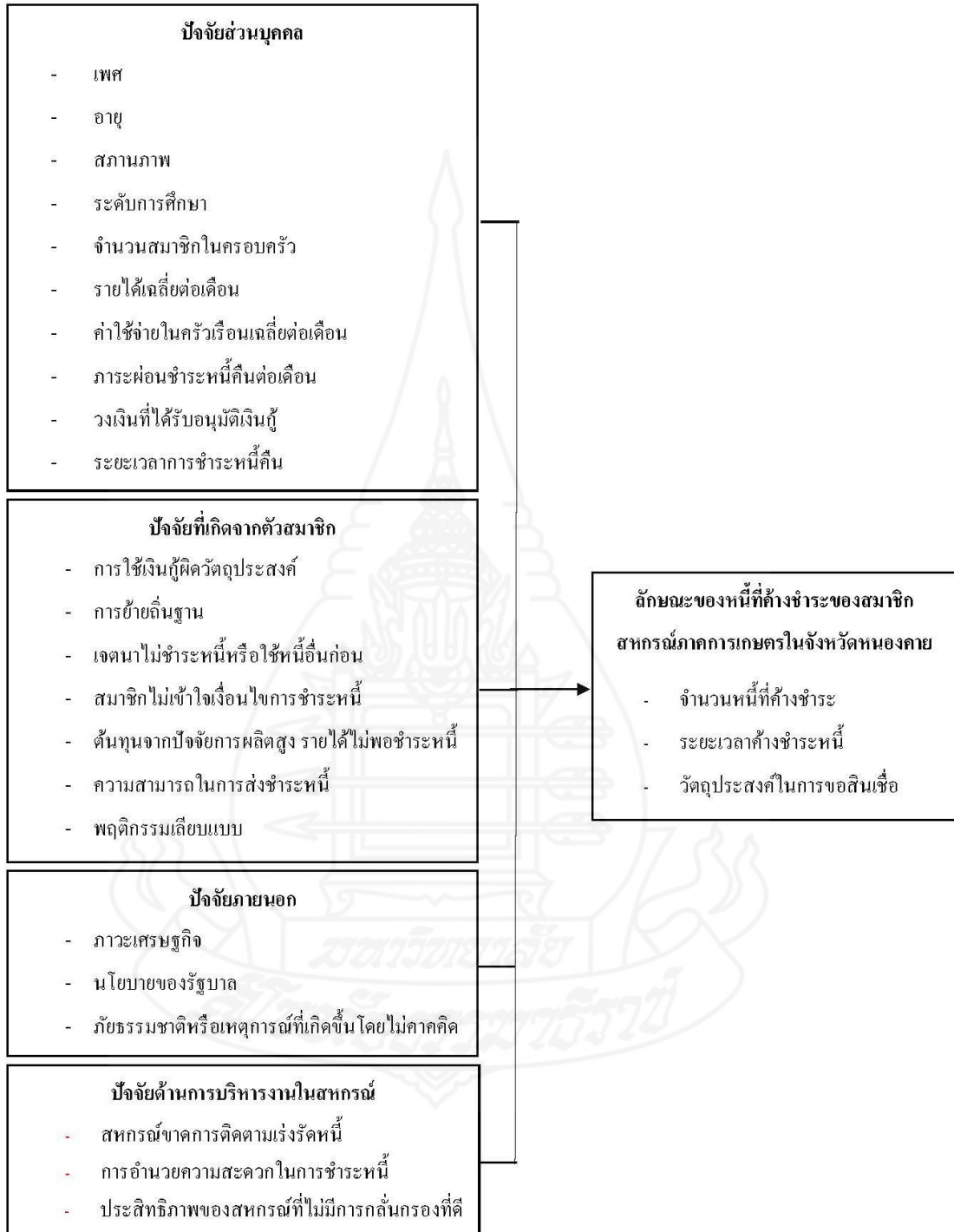
3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับมูลเหตุการค้างชำระหนี้ของสมาชิก ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคายและการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้พัฒนากรอบแนวคิด การวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัย ส่วนบุคคล ปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ปัจจัยภายนอก และปัจจัยด้านการบริหารงานในสหกรณ์ มีความสัมพันธ์ที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดหนองคาย ตัวแปรตาม ได้แก่ จำนวนหนี้ที่ค้างชำระ ระยะเวลาค้างชำระหนี้ วัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ สามารถนำเสนอรายละเอียดดัง ภาพที่ 1.1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานในการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกมีความสัมพันธ์กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

4.2 สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิกมีความสัมพันธ์กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

4.3 สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

4.4 สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

5. ขอบเขตจากการศึกษา

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยภายนอก และการบริหารงานสหกรณ์กับหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย ทั้งในด้านองค์ประกอบที่สามารถพัฒนาเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรระดับอำเภอในจังหวัดหนองคาย จำนวน 6 แห่ง โดยศึกษาในลักษณะภาพรวม ไม่จำแนกลง ในรายละเอียดของสหกรณ์การเกษตรแต่ละแห่ง

5.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษานี้กำหนดพื้นที่ในการศึกษาในเขตจังหวัดหนองคาย ซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบและเป็นสหกรณ์ที่อยู่ในความส่งเสริมของผู้วิจัย

5.3 ขอบเขตประชากรที่วิจัย

กลุ่มประชากรที่เป็นผู้ดำเนินงานในสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอจำนวน 6 แห่งในเขตจังหวัดหนองคาย ซึ่งกลุ่มเป้าหมาย คือ สมาชิกสหกรณ์ที่มีการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ จำนวน 384 ราย

5.4 ขอบเขตระยะเวลาการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2565 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2565

6. ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เปิดเผยข้อมูลของสหกรณ์ภาคการเกษตรระดับอำเภอที่ศึกษาเฉพาะส่วนที่สามารถเปิดเผยได้ จึงไม่ได้นำเสนอในส่วนของระบบการบริหารงานหรือข้อมูลเชิงลึกของสหกรณ์การเกษตรแต่ละแห่ง

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 **ปัจจัยเกิดจากตัวสมาชิก** ได้แก่ วัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ การย้ายถิ่นฐาน ลักษณะการใช้เงินกู้ยืม ไม่ได้ศึกษาเงื่อนไขการชำระหนี้ให้ดี ต้นทุนจากปัจจัยการผลิต ความสามารถในการส่งชำระหนี้ และการมีพฤติกรรมเลียนแบบ

7.2 **ปัจจัยภายนอก** หมายถึง ปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ส่งผลกระทบต่อสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่ภาวะเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาล ภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด

7.3 **การบริหารงานในสหกรณ์** เป็นปัจจัยที่เกิดจากสหกรณ์ สามารถมีการควบคุมการเปลี่ยนแปลงได้ เช่น สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้ สมาชิกไม่ได้รับความสะดวกจากช่องทาง การรับชำระหนี้ของสหกรณ์ และในการพิจารณาให้เงินกู้ยืม สหกรณ์ขาดการกั่นกรองคุณสมบัติของสมาชิกที่ประสงค์กู้ยืมเงินที่เหมาะสม

7.4 **การค้างชำระหนี้** หมายถึง สมาชิกที่เงินกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้ตามสัญญาเงินกู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ผู้บริหารสหกรณ์ได้แนวทางการจัดการหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

8.2 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์สามารถนำแนวทางการจัดการหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรนำไปปรับใช้ในการแนะนำส่งเสริม พัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์

8.3 ผู้สนใจทั่วไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องลักษณะความสัมพันธ์ที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยและพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์
2. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร
3. ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอในจังหวัดหนองคาย
4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อ
5. แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุการค้างชำระหนี้
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

1.1 ความหมายของสหกรณ์

สหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ผู้มีสัญชาติไทย โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

สหกรณ์ หมายถึง องค์กรที่เกิดจากการรวมกลุ่มกันด้วยความสมัครใจ เป็นเจ้าของร่วมกัน เพื่อจุมุ่งหมายร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตามหลักประชาธิปไตย (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2563)

สรุปได้ว่า สหกรณ์ คือ คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 สหกรณ์เป็นของสมาชิก บริหารงานโดยสมาชิก และเพื่อผลประโยชน์ของสมาชิก ทั้งนี้เพื่อสร้างสรรค์และปรับปรุงการประกอบสัมมาชีพและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ส่งผลให้ประเทศชาติมีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประชาธิปไตยด้วยวิธีการสหกรณ์ ซึ่งยึดอุดมการณ์ช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นวิธีการในการดำเนินงาน

1.2 คุณค่าของสหกรณ์ อุดมการณ์สหกรณ์ หลักการสหกรณ์ วิธีการสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2562) ได้กล่าวว่า ความหมายคุณค่าของสหกรณ์ อุดมการณ์ สหกรณ์ หลักการสหกรณ์และวิธีการสหกรณ์ ดังนี้

คุณค่าของสหกรณ์ “สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพ สมาชิก สหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคม และความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์”

อุดมการณ์สหกรณ์ คือ ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดีอยู่ดี ความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม

หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principles) คือ “แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม” ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการ กล่าวคือ หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง

1) พึงตระหนักว่าการเข้าและออกจากการเป็นสมาชิก จะต้องเป็นไปโดยความสมัครใจของบุคคล ไม่ใช่ถูกชักจูง โน้มน้าว ล่อลวง บังคับ ข่มขู่จากผู้อื่น

2) อย่่างไรก็ดี การกำหนดคุณสมบัติสมาชิกสหกรณ์ต่างๆ เพื่อให้ได้บุคคลที่เข้ามาเป็นสมาชิกแล้ว สามารถร่วมกันดำเนินกิจกรรมในสหกรณ์ได้ และไม่สร้างปัญหา ความเดือนร้อนให้แก่เพื่อนสมาชิกและสหกรณ์ไม่ถือว่าขัดกับหลักการสหกรณ์

3) สมาชิกสมทบนั้น ควรมีแต่เฉพาะกรณีของสหกรณ์บางประเภทที่มีลักษณะพิเศษ และจำเป็นเท่านั้น ไม่ควรให้มีในสหกรณ์ทั่วไปหรือทุกประเภท เพราะโดยปกติสมาชิกสมทบมาจากบุคคลที่ขาดคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกปกติ หากสหกรณ์ได้รับสมาชิกสมทบจำนวนมาก อาจกระทบต่อการส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิกปกติได้

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย พึงตระหนักว่าเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนที่จะต้องร่วมแรงกายแรงใจ และสติปัญญาในการดำเนินการ และควบคุมดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ตามวิถีทางประชาธิปไตย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านช่องทางหรือองค์กรต่างๆ เช่น คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ และที่ประชุมใหญ่

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก

1) มุ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนพึงตระหนักว่าบทบาทที่สำคัญของตนคือ การที่ต้องเป็นทั้งเจ้าของและลูกค้าในคนเดียวกัน (Co-owners and Customers) จึงต้องทำหน้าที่เป็นผู้สมทบทุน ผู้ควบคุมและผู้อุดหนุน หรือผู้ใช้บริการ มิใช่มาเพื่อเป็นสมาชิกมุ่งหวังได้รับประโยชน์จากสหกรณ์เท่านั้น

2) ในการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อความเป็นธรรมแก่สมาชิก ส่วนหนึ่งต้องกันไว้เป็นทุนสำรอง ซึ่งจะนำไปแบ่งกันมิได้ แต่เป็นทุนเพื่อพัฒนาสหกรณ์เอง ถือว่าเป็นทุนทางสังคม นอกนั้นอาจแบ่งเป็นเงินปันผลในอัตราจำกัด และเป็นเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนแบ่งทางธุรกิจ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ

1) สมาชิก กรรมการและพนักงานสหกรณ์รวมทั้งหน่วยงานส่งเสริมสหกรณ์ต้องสำนึกและตระหนักอยู่เสมอว่าสหกรณ์เป็นองค์การช่วยตนเอง และปกครองตนเองเพราะฉะนั้นสหกรณ์ต้องเป็นอิสระในการตัดสินใจหรือทำสัญญาใดๆ ตามเงื่อนไขที่สหกรณ์ยอมรับได้กับบุคคลภายนอกหรือภาครัฐ

2) การรับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากภาครัฐ หรือบุคคลภายนอกไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระของสหกรณ์ หากผู้ให้ความช่วยเหลือมุ่งหมายให้สหกรณ์ช่วยเหลือตนเองได้ และควบคุมตามหลักประชาธิปไตยรวมทั้งธำรงไว้ซึ่งความเป็นตัวเองของสหกรณ์

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรมและสารสนเทศ

1) การศึกษาฝึกอบรมและสารสนเทศมีความมุ่งหมายและเน้นกลุ่มเป้าหมาย

(1) การศึกษามุ่งให้สมาชิกและบุคคลทั่วไปซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่จะเป็นสมาชิกในอนาคต มีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ รวมทั้งมีความสำนึกและตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก หรือให้เป็นผู้มีจิตวิญญาณสหกรณ์

(2) การฝึกอบรมมุ่งให้กรรมการ ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะ รวมทั้งความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเอง

(3) ส่วนสารสนเทศนั้นมุ่งให้บุคคลทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับเยาวชน และผู้นำด้านความคิดเห็น เช่น ผู้นำชุมชน นักหนังสือพิมพ์ นักเขียน ผู้นำองค์กร พัฒนาชุมชน ฯลฯ โดยเน้นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง

2) หลักสูตรและเนื้อหาของการศึกษาอบรม ควรครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์

1) การร่วมมือระหว่างสหกรณ์เป็นหลักการเดียวกันกับการร่วมมือระหว่างบุคคลธรรมดาในการจัดตั้งสหกรณ์ ซึ่งก่อให้เกิดการประหยัดด้วยขนาด มีอำนาจต่อรองสูงขึ้นและนำไปสู่การรับใช้สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) การร่วมมือระหว่างสหกรณ์อาจทำได้ในแนวนอนและแนวตั้ง ในแนวนอนสหกรณ์ทุกสหกรณ์ไม่ว่าประเภทเดียวกันหรือไม่สามารถร่วมมือกันได้ในทุกระดับ เพื่อประโยชน์สูงสุดของมวลสมาชิกและขบวนการสหกรณ์ ในแนวตั้งสหกรณ์ท้องถิ่นประเภทเดียวกันควรรวมตัวกัน

ทางธุรกิจเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศ และสหกรณ์ทุกประเภท ทุกระดับ ทุกสหกรณ์ควรรวมตัวกันเป็นองค์การสหกรณ์สูงสุดเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมด้านอุดมการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม การส่งเสริมแนะนำ การกำกับดูแล การตรวจสอบ การศึกษา และการพัฒนา

3) วัตถุประสงค์สำคัญของการร่วมมือระหว่างสหกรณ์ คือ เพื่อให้สหกรณ์สามารถอำนวยความสะดวกทางเศรษฐกิจ และสังคมแก่สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ขบวนการสหกรณ์เข้มแข็ง

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน

1) สหกรณ์เป็นองค์การทางเศรษฐกิจและสังคมและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่สหกรณ์ตั้งอยู่ เพราะฉะนั้นการดำเนินงานของสหกรณ์ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนนั้นๆ ซึ่งหมายความว่า เป็นการพัฒนาที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ หรือเป็นการพัฒนาที่สนองความต้องการและความใฝ่ฝันของคนรุ่นปัจจุบันโดยไม่ทำลายโอกาสความสามารถ และอนาคตของคนรุ่นหลัง

2) เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ก็เป็นสมาชิกของชุมชนนั่นเอง สหกรณ์จึงควรมีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนนั้นแบบยั่งยืน

วิธีการสหกรณ์ (Cooperative Practices) คือ การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

1.3 ประเภทสหกรณ์

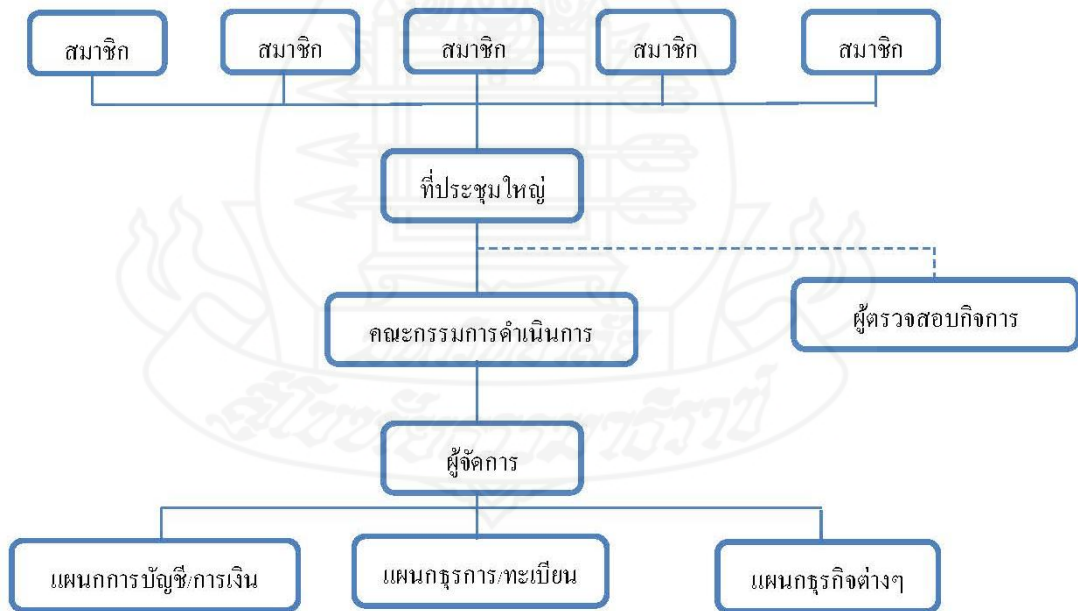
พระราชบัญญัติสหกรณ์ 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 (มาตรา 4) ได้แบ่งประเภทสหกรณ์ไว้ดังนี้

- 1) สหกรณ์การเกษตร
- 2) สหกรณ์ประมง
- 3) สหกรณ์นิคม
- 4) สหกรณ์ร้านค้า
- 5) สหกรณ์บริการ
- 6) สหกรณ์ออมทรัพย์
- 7) สหกรณ์เครดิตยูเนียน
- 8) สหกรณ์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การบริหารงานของสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภท และประเภทอื่นๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จะยึดหลักเดียวกัน คือบริหารงานโดยสมาชิก สมาชิกทุกๆ คนจะเลือกตัวแทน ซึ่งเรียกว่า คณะกรรมการ ดำเนินการ โดยเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ มีหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารงานให้สหกรณ์ โดยมีการจ้างฝ่ายจัดการ โดยประกอบด้วย ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีหน้าที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์ ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการดำเนินการ

1.4 โครงสร้างของสหกรณ์

สหกรณ์ตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย สมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของสหกรณ์ แต่ทุกคนไม่สามารถร่วมบริหารกิจการของสหกรณ์ได้ จึงต้องมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้บริหารงานแทน ซึ่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการไม่เกิน 15 คน มีอำนาจหน้าที่ เป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการทั้งปวง เพื่อให้กิจการสหกรณ์ดำเนินกรอย่างกว้างขวาง และให้บริการแก่สมาชิกอย่างทั่วถึง คณะกรรมการดำเนินการ ควรจัดจ้างผู้จัดการที่มีความรู้ความสามารถมาดำเนินธุรกิจแทน และผู้จัดการ อาจจัดจ้างเจ้าหน้าที่ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือกิจการสหกรณ์ด้านต่างๆ ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงปริมาณธุรกิจและการประหยัดเป็นสำคัญ

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์

ที่มา: สำนักทะเบียนและกฎหมาย กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2562)

จากภาพ สมาชิก หมายถึง ผู้ลงชื่อขอจดทะเบียนสหกรณ์และผู้ที่มีชื่ออยู่บัญชีของผู้ที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกภายหลังที่สหกรณ์ได้จดทะเบียนแล้ว โดยถือว่าได้เป็นสมาชิกเมื่อได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว

ที่ประชุมใหญ่ สหกรณ์จะมีการประชุมใหญ่สมาชิกทั้งหมดหรือผู้แทนสมาชิกอย่างน้อยปีละครั้ง เรียกว่า การประชุมใหญ่ เพื่อพิจารณาเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 1) รับทราบเรื่องการรับสมาชิกใหม่และลาออกจากสหกรณ์
- 2) กำหนดวงเงินกู้ยืมและค้ำประกัน
- 3) กำหนดค่าพาหนะและเบี้ยเลี้ยงของคณะกรรมการดำเนินการ
- 4) เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการหรือถอดถอนกรรมการดำเนินการทั้งคณะหรือรายตัว
- 5) เลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ
- 6) พิจารณาอนุมัติงบประมาณและรายงานประจำปี
- 7) พิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี
- 8) พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
- 9) พิจารณากำหนดนโยบายการดำเนินงานของสหกรณ์
- 10) พิจารณารายงานของผู้ตรวจสอบกิจการ
- 11) พิจารณาข้ออุทธรณ์ของสมาชิกเกี่ยวกับมติของคณะกรรมการดำเนินการ
- 12) พิจารณาและปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
- 13) พิจารณาลงมติให้สหกรณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์หรือให้เข้าร่วมกับสหกรณ์อื่นในการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์
- 14) พิจารณาให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ในการส่งเสริมและเผยแพร่กิจการสหกรณ์
- 15) พิจารณาควบสหกรณ์และแยกสหกรณ์

คณะกรรมการดำเนินการเลือกมาจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการดำเนินการมีหน้าที่กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางปฏิบัติงานของสหกรณ์

ผู้จัดการ หมายถึง ผู้ที่จะต้องรับผิดชอบการจัดการธุรกิจของสหกรณ์ให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด ผู้จัดการจึงควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการทำงาน ผู้จัดการจะจัดจ้างเจ้าหน้าที่ให้ทำงานในสหกรณ์ตามปริมาณธุรกิจ และฐานะการเงินของสหกรณ์

2. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร

2.1 ความหมายของสหกรณ์การเกษตร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2562) กล่าวว่า iva สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตร ร่วมกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียน เป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ สหกรณ์การเกษตรดำเนิน ธุรกิจแบบอเนกประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวมโดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

2.2 พันธกิจของสหกรณ์การเกษตร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2562) ได้กล่าวว่า สหกรณ์การเกษตรถือได้ว่าเป็นสหกรณ์ที่จำนวนมากที่สุดในประเทศไทย ซึ่งถือได้ว่าเป็นสถาบันของเกษตรกรและเป็นองค์กรทางธุรกิจการเกษตร ซึ่งในปัจจุบันพันธกิจของสหกรณ์การเกษตรในการแก้ปัญหาสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามคำแนะนำของกรมส่งเสริมสหกรณ์ในปัจจุบันสามารถสรุปได้ ดังนี้

2.2.1 สหกรณ์แสวงหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนกู้ยืมที่เหมาะสม เช่น จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยต่ำและจ่ายเงินกู้ยืมเป็นหลัก แต่มุ่งหวังเป็นแหล่งที่พึ่งพิงทางการเงินของสมาชิกสหกรณ์

2.2.2 พิจารณาความจำเป็นของการให้สินเชื่อสมาชิกแต่ละราย เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร โดยคำนึงถึงโครงการเงินกู้ที่มีลักษณะความเป็นไปได้ ซึ่งจะทำให้สมาชิกมีรายได้เพียงพอและมีศักยภาพในการชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์เมื่อถึงกำหนด อีกทั้งยังมีผลในการลดปัญหาความเสี่ยงด้านหนี้สูญ และอาจจะมีผลทำให้เกิดกระแสเงินออมเข้าถึงสหกรณ์อีกด้วย

2.2.3 สหกรณ์ควรให้โอกาสแก่สมาชิกในการชำระหนี้ เมื่อปีใดพืชผลทางการเกษตรเสียหายจากภัยธรรมชาติ สหกรณ์อาจผ่อนเวลาชำระหนี้ตามสมควร สมาชิกไม่ต้องถูกบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินประกันและสามารถรักษากรมสิทธิ์ที่ดินของตนไว้ได้ สมาชิกที่กู้เงินจากสหกรณ์จะได้มีโอกาสในการขยายวิถีการทำมาหากินได้ สหกรณ์ให้สมาชิกกู้เงินไปลงทุนในทรัพย์สินการเกษตร เช่น การจัดซื้อที่ดิน หรือการซื้อเครื่องจักร ซึ่งย่อมจะทำให้เกษตรกรเพิ่มกำลังการผลิตอันจะเป็นผลที่ทำให้รายได้เพิ่มขึ้น

2.2.4 สหกรณ์ควรจัดระบบของสหกรณ์ให้เป็นลักษณะของสหกรณ์เอกชนประเภทที่นอกเหนือจากการจัดหาสินเชื่อให้กับสมาชิกแล้ว สหกรณ์จำเป็นต้องจัดหาวัสดุทางการเกษตรที่จำเป็นต่อปัจจัยการผลิตให้กับสมาชิก ตลอดจนเครื่องนุ่งห่มและเครื่องใช้ในครัวเรือนในราคาที่เหมาะสม เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจของชุมชนเกิดความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจอีกทั้งยังจำเป็นประโยชน์ที่แท้จริงแก่การประกอบอาชีพและการครองชีพของสมาชิก โดยให้ความสะดวกตามหลักของการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและไม่มุ่งแสวงหาผลกำไรเป็นหลัก

2.2.5 สหกรณ์ควรส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการเกษตร ทัศนศึกษาอุตสาหกรรมในครัวเรือน หรือการประกอบอาชีพอย่างอื่นในสมาชิกและครอบครัว โดยปกติสหกรณ์ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการต่างๆ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพสหกรณ์จะต้องมีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพทางการเกษตร เพื่อให้สมาชิกมีความสามารถหรือมีประสิทธิภาพในการผลิตสูงขึ้น ผลผลิตที่ได้ย่อมเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและสามารถขยายการทำกินให้กว้างขวางออกไปได้อีกทั้งสามารถทำให้ระบบการกู้เงินของสมาชิกกลับมาชำระหนี้ได้ทันต่อระยะเวลาที่กำหนดชำระหนี้

2.2.6 สหกรณ์ควรรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมาจากการขายหรือแปรรูปออกขาย เพราะการที่สมาชิกต่างคนต่างขายผลผลิตของตนเองตามลำดับในท้องที่ราคาจะต่ำ ฉะนั้นสหกรณ์จำเป็นที่จะต้องเป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร โดยวิธีการรวบรวมหรือทำการแปรรูปเพื่อให้ได้ราคาผลผลิตที่ดีและสมาชิกสามารถนำเงินกู้มาชำระคืนให้กับสหกรณ์ได้

2.2.7 สหกรณ์ควรให้การศึกษอบรมแก่สมาชิกในเรื่องของการหลักการและวิธีการสหกรณ์ แม้ว่าสหกรณ์เป็นองค์กรทางธุรกิจอย่างหนึ่ง แต่จำเป็นต้องมีการให้การศึกษอบรมอย่างสม่ำเสมอให้แก่สมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการสหกรณ์ ฝ่ายจัดการสหกรณ์ ซึ่งในการศึกษอบรมนั้นเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาทรัพยากรบุคคลในขบวนการสหกรณ์ เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องให้ความรู้ต่อบุคคลเพื่อจะนำไปสู่การปฏิบัติ มีการสหกรณ์อย่างถูกต้อง

2.3 การดำเนินงานของสหกรณ์

สหกรณ์ดำเนินกิจการภายใต้กรอบแห่งกฎหมายทั้งปวง แต่ต้องไม่ขัดกับข้อบังคับสหกรณ์และพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.3.1 ดำเนินธุรกิจการผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ของสมาชิก

2.3.2 รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทประจำจากสมาชิก หรือสหกรณ์
อื่นได้ตามระเบียบสหกรณ์

2.3.3 จัดให้ได้มาหรือจำหน่ายไป ซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน โดยหลักแห่งนิติกรรม
และสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2.3.4 ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ รับจ้าง หรือรับจ้างนา ซึ่งทรัพย์สิน
แก่สมาชิก หรือของสมาชิก

2.3.5 ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์

2.3.6 ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์แก่สมาชิกและครอบครัว

2.3.7 ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก

2.3.8 ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศ
หรือบุคคลอื่น

2.3.9 ดำเนินการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์
ของสหกรณ์

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นจากการกู้เงินสหกรณ์
ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินทำกินมากกว่าเดิม
ทั้งได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการผลิตตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย
การไถยปราบศัตรูพืช การเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพ ผลิตผลที่ได้จึงเป็นไปตามความต้องการ
ของตลาด ส่งผลให้สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม
การศึกษา และการอนามัย

2.4 ปัจจัยที่จำเป็นที่ทำให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน

2.4.1 ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกสหกรณ์และกรรมการดำเนินการ ต้องมีความรู้ความเข้าใจ
ในหลักการสหกรณ์สหกรณ์เป็นการรวมคน ดังนั้นคนที่มารวมกันจำเป็นต้องเข้าใจถึงความมุ่งหมาย
ในการรวมกัน รู้ถึงสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งหลักและวิธีการสหกรณ์จึงจะทำให้ดำเนินกิจการได้
โดยราบรื่น มีความมั่นคงและเข้มแข็ง สามารถอำนวยความสะดวกให้สมาชิกได้สมความมุ่งหมาย

2.4.2 ทุนดำเนินงานสหกรณ์ ทุนดำเนินงานได้มาจากค่าหุ้น เงินรับฝาก เงินกู้ยืม
เงินช่วยเหลือจากบุคคลอื่นๆ และกำไรที่สะสมไว้ ผู้ริเริ่มตั้งสหกรณ์จึงควรประมาณการไว้ว่าจะได้
เงินทุนเป็นจำนวนเท่าใด จะได้จากไหน และถ้าไม่เพียงพอจะหาเพิ่มเติมได้โดยวิธีใด

2.4.3 ปริมาณธุรกิจที่เพียงพอ สหกรณ์ต้องมีรายจ่ายจากการดำเนินธุรกิจ รายจ่าย
บางประเภทคงที่ไม่ว่าจะทำธุรกิจมากน้อยเท่าใด เช่น เงินเดือน ค่าเสื่อมราคา เป็นต้น ดังนั้นสหกรณ์
จะต้องดำเนินธุรกิจให้มากพอจนมีรายได้คุ้มกับรายจ่าย ผู้ริเริ่มตั้งสหกรณ์จึงต้องประมาณค่าสหกรณ์

สมควรดำเนินธุรกิจกับสมาชิกในด้านไหนมากน้อยเพียงใด ตลอดจนการโฆษณาเชิญชวนหรือชักชวนให้สมาชิกมาร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2.4.4 ผู้จัดการสหกรณ์ ต้องมีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานและควบคุม กิจการของสหกรณ์อย่างใกล้ชิด ผู้จัดการสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานให้สหกรณ์เต็มเวลา ควรมีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ มีความสามารถซื่อสัตย์ ขยันขันแข็ง และมีความรู้ในหลักการวิธีการสหกรณ์ ผู้ริเริ่มตั้งสหกรณ์จึงจำเป็นต้องพิจารณาคัดเลือกหาคนที่มีความสมบัติที่เหมาะสมมาปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์

2.4.5 ความต้องการของกลุ่มบุคคลที่จะรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ จะต้องเป็นความต้องการที่แท้จริง ของกลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันเป็นสหกรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เขาเหล่านั้น ไม่สามารถแก้ไขได้เพียงลำพัง

สหกรณ์ที่สร้างขึ้น โดยมีปัจจัยต่างๆ ดังที่กล่าวแล้ว จะสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ถูกต้อง และตั้งอยู่บนพื้นฐานอันมั่นคงสืบไป

สรุปได้ว่า สหกรณ์การเกษตร หมายถึง บุคคลผู้มีอาชีพเกษตรกรรวมกันเพื่อที่เข้ามากระทำความร่วมมือทำกิจกรรมทางธุรกิจที่ไม่แสวงหาผลกำไรเป็นหลัก เพื่อเป็นการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3. ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอในจังหวัดหนองคาย

สหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอในจังหวัดหนองคาย เป็นสหกรณ์ภาคการเกษตร มีทั้งหมด 6 แห่ง ดังนี้

3.1 สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2517 เลขทะเบียนสหกรณ์ที่ กสก.59/2517 (4300000325171) ที่ตั้ง 167 หมู่ที่ 3 ถนน มิตรภาพ ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย 43000 มีคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ 9 คน และฝ่ายจัดการ 6 คน ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564 สหกรณ์มีสมาชิก 1,622 คน (40 กลุ่มสมาชิก) มีสินทรัพย์ 167,501,858.15 บาท หนี้สิน 38,432,528.55 บาท ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท) 47,511,720.00 บาท และทุนสำรอง 63,855,526.00 บาท สหกรณ์มีวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปี จำนวน 60,000,000.00 บาท ระหว่างปีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจ 3 ด้าน ได้แก่ ธุรกิจเงินรับฝาก ธุรกิจสินเชื่อ และธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย โดยสามารถแยกแต่ละธุรกิจได้ดังนี้

1) ธุรกิจเงินรับฝาก จำนวน 9,194,244.15 บาท
 2) ธุรกิจสินเชื่อ จำนวน 118,493,365.00 บาท ณ วันสิ้นปีบัญชีสหกรณ์มีลูกหนี้เงินให้กู้ยืมเหลือ จำนวน 162,082,932.00 บาท ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดร้อยละ 92.37 สหกรณ์ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทจากเดิมร้อยละ 8.00 ต่อปีเป็นร้อยละ 7.50 ต่อปี ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2563 ภายใต้โครงการมาตรการช่วยเหลือด้านหนี้สินของสหกรณ์ที่มีผลกระทบจากสถานการณ์ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3) ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายระหว่างปีสหกรณ์จำหน่ายสินค้าจำนวน 1,678,365.00 บาท ส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่เป็นปัจจัยการผลิต เช่นปุ๋ยเคมี อุปกรณ์การเกษตร ผลการดำเนินงานของสหกรณ์สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564 มีผลกำไรสุทธิ จำนวน 7,892,330.73 บาท สหกรณ์อยู่ในขั้นมาตรฐานสหกรณ์ ปี 2564 ระดับ A

จากผลการวิเคราะห์ทางด้านการบริหารจัดการทางการเงินของสหกรณ์ โดยระบบเผื่อระวังและเตือนภัยทางการเงิน (CFSAWS : ss) ซึ่งเป็นโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ปรากฏผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับ วิเคราะห์และเผื่อระวังพิเศษ โดยมีระดับผลการเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ใน 3 อัตราส่วนสำคัญ ดังนี้

1) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร (ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน) อยู่ในระดับ ดี
 2) ลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนดอยู่ในระดับ พอใช้ (สหกรณ์มีอัตราหนี้ผิดนัดชำระร้อยละ 7.63)

3) ทุนสำรองต่อสินทรัพย์ อยู่ในระดับ ดี
 ดังนั้น สหกรณ์ควรให้ความสำคัญด้านลูกหนี้ควรมีมาตรการเร่งรัดลูกหนี้ให้ชำระหนี้ให้เป็นไปตามกำหนดสัญญา

3.2 สหกรณ์การเกษตรโพธิ์พิสัย จำกัด จัดทะเบียน เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2517 ที่ตั้งสำนักงาน ณ เลขที่ 145 หมู่ที่ 13 ถนนหนองคาย-บึงกาฬ ตำบลจุมพล อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย มีคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ 15 คน และฝ่ายจัดการ 9 คน ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564 สหกรณ์มีสมาชิก 3,168 คน (127 กลุ่มสมาชิก) มีสินทรัพย์ 176,986,822.21 บาท หนี้สิน 95,019,213.88 บาท ทุนของสหกรณ์ 81,967,608.33 บาท สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท) 65,078,650.00 บาท และทุนสำรอง 2,704,749.54 บาท สหกรณ์มีวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปี จำนวน 150,000,000.00 บาทระหว่างปีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจ 3 ด้าน ได้แก่ ธุรกิจเงินรับฝาก ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย โดยมีประมาณธุรกิจแต่ละด้าน ดังนี้

- 1) ธุรกิจเงินรับฝาก จำนวน 14.29 ล้านบาท
- 2) ธุรกิจสินเชื่อ ระหว่างปีสหกรณ์จ่ายเงินกู้จำนวนเงิน 119.74 ล้านบาท ณ วันสิ้นปี สหกรณ์ลูกหนี้เงินกู้คงเหลือ 147.80 บาท โดยแยกเป็น
  - (1) ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น จำนวน 130.04 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 87.98
  - (2) ลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง จำนวน 17.76 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.02
  - (3) สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ จำนวน 6.22 ล้านบาท
- 3) ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 41.16 ล้านบาท ประกอบด้วย ขายสินค้าประเภทน้ำมันเชื้อเพลิง คิดเป็นร้อยละ 99.32 สินค้าประเภทการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 0.05 สินค้าทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 0.02 สินค้าฝากขาย คิดเป็นร้อยละ 0.61

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ มีรายได้ทั้งสิ้น 55.78 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 53.52 ล้านบาท มีกำไรสุทธิประจำปี จำนวน 2.26 ล้านบาท

สหกรณ์บริหารจัดการโดยใช้ทุนภายในและทุนภายนอก โดยสหกรณ์มีวงเงินกู้ยืมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นเงินกู้ยืมเพื่อเป็นเงินให้สมาชิกกู้ยืม วงเงินกู้ยืม 85 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.875 ต่อปี คณะกรรมการดำเนินการทั้งคณะค้ำประกัน และมีโฉนดที่ดินค้ำประกัน ณ วันสิ้นปี คงเหลือ 49.72 ล้านบาท เงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ โครงการจัดหาแหล่งน้ำ จำนวน 1.30 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 สหกรณ์อยู่ในชั้นมาตรฐาน สหกรณ์ ปี 2564 ระดับดีมาก

จากผลการวิเคราะห์ด้านการบริหารจัดการทางการเงินของสหกรณ์ โดยระบบเผื่อสำรองและเตือนภัยทางการเงิน (CFSAWS : ss) ซึ่งเป็นโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ปรากฏผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับ วิเคราะห์และเผื่อสำรองพิเศษ โดยมีระดับผลการเทียบเคียงกับอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ใน 3 อัตราส่วนสำคัญๆ ดังนี้

- 1) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร (ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน) อยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง
- 2) ลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด อยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง
- 3) ทุนสำรองต่อสินทรัพย์ อยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง

ดังนั้น สหกรณ์ควรให้ความสำคัญในการควบคุมค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับรายได้ที่ได้รับ ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นหรือส่งเสริมการเพิ่มปริมาณในการทำธุรกิจอื่นเพื่อส่งผลให้มีรายได้และกำไรเพิ่มขึ้น รวมถึงการพิจารณาบริหารจัดการด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน กล่าวคือสหกรณ์อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรร้อยละ 67.35 กล่าวอีกนัยคือ กำไรจากการดำเนินงาน 100 บาท จะมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นจำนวน 67.35 บาท ส่วนด้านลูกหนี้ระยะสั้น สหกรณ์ควรมีมาตรการเร่งรัดลูกหนี้ให้ชำระหนี้ให้เป็นไปตามกำหนดสัญญา ซึ่งสหกรณ์มีอัตราหนี้

ผิคนัดชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 56.71 และสุดท้ายให้สหกรณ์เพิ่มทุนสำรองให้มากขึ้น ซึ่งเมื่อเทียบกับสินทรัพย์ทั้งสิ้นแล้วจะเห็นได้ทุนสำรองของสหกรณ์ถือว่าน้อยมาก ดังนั้นในการพิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิเป็นทุนสำรองไม่ควรจัดสรรเพียงขั้นต่ำตามกฎหมายเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้เงินทุนของสหกรณ์มีความเข้มแข็งมากขึ้นที่จะส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินในอนาคต

3.3 สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพนพิสัย จำกัด จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2518 เลขทะเบียนสหกรณ์ที่ กสก.79/2518 ที่ตั้งสำนักงาน ณ เลขที่ 280 หมู่ที่ 6 ถนนหนองคาย-บึงกาฬ ตำบลรัตนวาปี อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย มีคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ 15 คน และฝ่ายจัดการ 9 คน ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564 สหกรณ์มีสมาชิก 2,209 คน (28 กลุ่มสมาชิก) มีสินทรัพย์ 224,073,045.78 บาท หนี้สิน 155,627,418.22 บาท ทุนของสหกรณ์ 68,445,627.56 บาท ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท) 49,313,370.00 บาท และทุนสำรอง 9,548,270.42 บาท สหกรณ์มีวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปี จำนวน 200,000,000.00 บาท ระหว่างปีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจ 5 ด้าน ได้แก่ธุรกิจเงินรับฝาก ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต และธุรกิจการผลิตสินค้า โดยมีประมาณธุรกิจแต่ละด้าน ดังนี้

- 1) ธุรกิจเงินรับฝาก จำนวน 87.68 ล้านบาท
- 2) ธุรกิจสินเชื่อ ระหว่างปีสมาชิกมาร่วมทำธุรกิจ จำนวนเงิน 117.77 ล้านบาท
  - (1) ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น จำนวน 90.37 ล้านบาท
  - (2) ลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง จำนวน 27.38 ล้านบาท
- 3) ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ประกอบด้วยการจัดการหาปุ๋ยเพื่อการเกษตรและสินค้าทั่วไป จำนวน 11.26 ล้านบาท
- 4) ธุรกิจรวบรวมผลผลิตยางพารา จำนวน 3,919 ตัน มูลค่า 88.95 ล้านบาท
- 5) ธุรกิจการผลิตสินค้า เป็นการผลิตปุ๋ยจำหน่ายให้แก่สมาชิกจำนวน 4.32 ล้านบาท ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ มีรายได้ทั้งสิ้น 124.68 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 120.02 ล้านบาท มีกำไรสุทธิประจำปี จำนวน 4.66 ล้านบาท

สหกรณ์อยู่ในชั้นมาตรฐานสหกรณ์ ปี 2564 ระดับดีมาก

จากผลการวิเคราะห์ทางด้านการบริหารจัดการทางการเงินของสหกรณ์ โดยระบบเสีาระวังและเตือนภัยทางการเงิน (CFSAWS : ss) ซึ่งเป็นโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ปรากฏผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับ วิเคราะห์และเสีาระวังพิเศษ โดยมีระดับผลการเทียบเคียงกับอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ใน 3 อัตราส่วนสำคัญๆ ดังนี้

- 1) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร (ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน) อยู่ในระดับพอใช้
- 2) ลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด อยู่ในระดับพอใช้
- 3) ทุนสำรองต่อสินทรัพย์ อยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ดังนั้น สหกรณ์ควรให้ความสำคัญในการควบคุมค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับรายได้ที่ได้รับ ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นหรือไม่ก่อให้เกิดรายได้ลง เพื่อส่งผลให้มีกำไรเพิ่มขึ้น ด้านลูกหนี้ควรมีมาตรการเร่งรัดลูกหนี้ให้ชำระหนี้ให้เป็นไปตามกำหนดสัญญา (สหกรณ์มีอัตราหนี้ผิดนัดชำระหนี้คิดเป็นร้อยละ 24.23) และเพิ่มทุนสำรองให้มากขึ้น ซึ่งเมื่อเทียบกับสินทรัพย์ทั้งสิ้นแล้วจะเห็นได้ว่าทุนสำรองของสหกรณ์ถือว่าน้อยมาก ดังนั้นในการพิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิเป็นทุนสำรองไม่ควรจัดสรรเพียงขั้นต่ำตามกฎหมายเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้เงินทุนของสหกรณ์มีความเข้มแข็งมากขึ้นที่จะส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินในอนาคต

3.4 สหกรณ์การเกษตรทำบ่อ จำกัด จัดทะเบียนเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2518 เลขทะเบียนสหกรณ์ที่ กสท.67/2518 ตั้งอยู่เลขที่ 305 หมู่ที่ 6 ถนนมิตรภาพ ตำบลทำบ่อ อำเภอทำบ่อ จังหวัดหนองคาย 43110 มีคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์จำนวน 15 คน และฝ่ายจัดการ (พนักงานและลูกจ้าง) จำนวน 18 คน ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564 สหกรณ์มีสมาชิก ณ วันสิ้นปีบัญชี 2 ประเภท ได้แก่ สมาชิกสามัญ จำนวน 4,248 คน (137 กลุ่ม) และสมาชิกสมทบ จำนวน 1,578 คน สหกรณ์มีสินทรัพย์ 455,075,452.28 บาท หนี้สิน 274,765,942.53 บาท และทุนของสหกรณ์ 180,309,509.75 บาท สหกรณ์มีวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปี 2565 จำนวน 300,000,000.00 บาท (สามร้อยล้านบาทถ้วน) ระหว่างปีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจ 4 ด้าน ซึ่งมีปริมาณธุรกิจรวมทั้งสิ้นจำนวน 430,532,733.27 บาท ประกอบด้วย ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจเงินรับฝาก ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจรวบรวมผลิตผล ดังนี้

- 1) ธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์จ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกจำนวน 193,512,150.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.95 ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น ณ วันสิ้นปีบัญชีสหกรณ์มีลูกหนี้เงินให้กู้ยืมค้างเหลือจำนวน 333,060,438.06 บาท ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดร้อยละ 76.73 ผลการดำเนินงานมีกำไรเฉพาะธุรกิจ จำนวน 19,878,046.33 บาท

- 2) ธุรกิจเงินรับฝาก ระหว่างปีสหกรณ์รับฝากเงินจากสมาชิกและสหกรณ์อื่นจำนวน 216,725,756.74 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.34 ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น ณ วันสิ้นปีมีเงินรับฝากคงเหลือ จำนวน 252,810,737.34 บาท

- 3) ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ระหว่างปีสหกรณ์จำหน่ายสินค้าเป็นเงินทั้งสิ้น 7,588,707.53 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.76 ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น ผลการดำเนินงานมีกำไรเฉพาะธุรกิจจำนวน 128,507.54 บาท

4) ธุรกิจรวบรวมผลิตผล ระหว่างปีสหกรณ์รวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิก จำนวน 1,681,060 กิโลกรัม เป็นเงิน 12,706,119.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.95 ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น ผลการดำเนินงานขาดทุนเฉพาะธุรกิจจำนวน 150,602.82 บาท ผลการดำเนินงานสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564 มีกำไรสุทธิ จำนวน 14,641,304.11 บาท ระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน ระดับ ดี สหกรณ์ ผ่านมาตรฐานปี 2564 ระดับดีเลิศ /สหกรณ์ขนาดใหญ่พิเศษ โครงสร้างพื้นฐานของสหกรณ์: มีอุปกรณ์ทางการตลาดที่ยังสามารถใช้ประโยชน์ได้

(1) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	อยู่ในระดับ พอใช้
(2) อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์	อยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง
(3) ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	อยู่ในระดับ ดี
(4) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร	อยู่ในระดับ ดี
(5) ลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด	อยู่ในระดับ ดี
(6) อัตราหมุนของสินค้า	อยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง

สรุปผลจากการประเมิน สหกรณ์อยู่ในระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวังปกติ (สหกรณ์มีอัตราหนี้สินต่อทุนคิดเป็นร้อยละ 23.27)

3.5 สหกรณ์การเกษตรโพธิ์ตาก จำกัด เดิมชื่อ สหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง นพค. หนองคาย จำกัด จดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2521 และได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อสหกรณ์ เป็นสหกรณ์การเกษตรโพธิ์ตาก จำกัด เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2561 เลขทะเบียนสหกรณ์ที่ กสก.9/2521 ตั้งอยู่ที่ บ้านศูนย์กลาง หมู่ที่ 3 ตำบลด่านศรีสุข อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย 43130 มีคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์จำนวน 9 คน ผู้ตรวจสอบกิจการ จำนวน 1 คน และพนักงานบัญชี จำนวน 1 คน ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564 สหกรณ์มีสมาชิก ณ วันสิ้นปีบัญชี เป็นสมาชิกสามัญจำนวน 438 คน สหกรณ์มีสินทรัพย์ 5,943,715.31 บาท หนี้สิน 2,377,284.57 บาท และทุนของสหกรณ์ 3,566,430.74 บาท สหกรณ์มีวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปี 2565 จำนวน 11,600,000.00 บาท (สิบเอ็ดล้านบาทถ้วน) ระหว่างปีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจ 3 ด้าน ซึ่งมีปริมาณธุรกิจรวมทั้งสิ้น จำนวน 53,058,466.36 บาท ประกอบด้วย ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจรวบรวมผลิตผล ดังนี้

1) ธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์จ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกจำนวน 2,051,300.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.87 ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น ณ วันสิ้นปีบัญชีสหกรณ์มีลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือ จำนวน 2,235,570.00 บาท ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดร้อยละ 92.34 ผลการดำเนินงานมีกำไรเฉพาะธุรกิจ จำนวน 170,440.00 บาท

2) ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ระหว่างปีสหกรณ์จำหน่ายปุ๋ยเคมีให้แก่สมาชิก เป็นเงินทั้งสิ้น 422,435.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.80 ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น ผลการดำเนินงานมีกำไร เฉพาะธุรกิจ จำนวน 17,340.00 บาท

3) ธุรกิจรวบรวมผลิตผล ระหว่างปีสหกรณ์รวบรวมยางพารา ก่อนด้วยจากสมาชิก และบุคคลภายนอก จำนวน 2,261,893 กิโลกรัม เป็นเงิน 50,584,731.36 บาท คิดเป็นร้อยละ 95.34 ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น ผลการดำเนินงานขาดทุนเฉพาะธุรกิจ จำนวน 801,492.85 บาท

ผลการดำเนินงานสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564 มีกำไรสุทธิ จำนวน 890,250.26 บาท สหกรณ์มีอัตราหนี้ค้างชำระคิดเป็นร้อยละ 7.66

3.6 สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด จัดทะเบียนเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2520 เลขทะเบียน สหกรณ์ที่ กสค.25/2520 ตั้งอยู่เลขที่ 180 หมู่ที่ 4 ตำบลแก้งไก่อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย 43160 มีคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์จำนวน 15 คน และฝ่ายจัดการจำนวน 8 คน ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564 สหกรณ์มีสมาชิก ณ วันสิ้นปีบัญชี จำนวน 1,960 คน เป็นชาย 1,068 คน หญิง 892 คน (45 กลุ่ม) สหกรณ์มีสินทรัพย์ 164,862,640.96 บาท หนี้สิน 151,176,355.70 บาท และทุนของสหกรณ์ 13,686,285.26 บาท สหกรณ์มีวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปี 2565 จำนวน 220,000,000.00 บาท ระหว่างปีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจ 4 ด้าน ซึ่งมีปริมาณธุรกิจรวมทั้งสิ้น จำนวน 130,607,523.63 บาท ประกอบด้วย ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจร้านค้ากาแฟและเครื่องดื่ม และธุรกิจเงินรับฝาก ดังนี้

1) ธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์จ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกจำนวน 54,241,250.00 บาท ณ วันสิ้นปี บัญชีสหกรณ์มีลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือ จำนวน 151,263,154.41 บาท ในจำนวนนี้เป็นหนี้ผิดนัดชำระหนี้ จำนวน 98,768,066.21 บาท หรือร้อยละ 67.43 ของหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าลูกหนี้ สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเพียงร้อยละ 32.57 มีผลการดำเนินธุรกิจกำไรเฉพาะธุรกิจ จำนวน 6,315,303.47 บาท แต่ถึงอย่างไรก็ตามคณะกรรมการและฝ่ายสินเชื่อควรวางแผนในการติดตามหนี้ จากสมาชิกให้สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ไม่เช่นนั้นสหกรณ์ต้องรับภาระการสำรองค่าเผื่อหนี้ สงสัยจะสูญจำนวนมาก หากคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายสินเชื่อไม่สามารถติดตามจากสมาชิก ที่ผิดนัดชำระหนี้รวมถึงสมาชิกที่มีหนี้ถึงกำหนดชำระในปีถัดไปให้สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด อาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์ในอนาคตได้เช่นกัน

2) ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ระหว่างปีสหกรณ์มีการจำหน่ายสินค้าประเภท การเกษตร และสินค้าประเภทน้ำมันเชื้อเพลิงรวมจำนวน 21,574,533.89 บาท ซึ่งแยกเป็นสินค้า ประเภทการเกษตร จำนวน 1,353,690.00 บาท และสินค้าประเภทน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน 20,220,843.89 บาท มีผลการดำเนินธุรกิจ ขาดทุนเฉพาะธุรกิจ จำนวน 264.28 บาท

3) ธุรกิจผลิตสินค้า สหกรณ์จำหน่ายกาแฟและเครื่องดื่ม จำนวน 171,420.00 บาท
มีผลการดำเนินงานธุรกิจขาดทุนเฉพาะธุรกิจ จำนวน 61,894.43 บาท

4) ธุรกิจรับฝากเงิน ระหว่างปีสหกรณ์มีการรับฝากเงิน จำนวน 54,620,319.74 บาท
ณ วันสิ้นปีมีเงินรับฝากคงเหลือ จำนวน 90,223,947.48 บาท ในจำนวนนี้ สหกรณ์มีการรับฝากเงิน
จากบุคคลภายนอก จำนวน 90 บัญชี เป็นเงิน 7,823,426.92 บาท หรือร้อยละ 8.67 ของเงินรับฝากทั้งสิ้น
ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 46(5) และที่แก้ไข
เพิ่มเติม มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้สหกรณ์รับฝาก
เงินประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทเงินฝากประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น หรือสมาคมอาปนกิจ
สงเคราะห์ ซึ่งมีสมาชิกของสมาคมนั้น ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน
หรือนิติบุคคลซึ่งมีบุคลากรหรือลูกจ้าง ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นเป็นสมาชิกของสหกรณ์
ผู้รับฝากเงิน

ผลการดำเนินงาน มีผล ขาดทุนสุทธิ จำนวน 37,308,160.59 บาท สหกรณ์ไม่ผ่าน
มาตรฐาน ปี 2564 โครงสร้างพื้นฐานของสหกรณ์ : มีอุปกรณ์ทางการตลาดที่ยังสามารถใช้ประโยชน์ได้

จากผลการวิเคราะห์ด้านการบริหารจัดการทางการเงินของสหกรณ์ โดยระบบ
เผื่อระวังและเตือนภัยทางการเงิน (CFSAWS: ss) ซึ่งเป็นโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ปรากฏผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับ วิเคราะห์และเผื่อระวังพิเศษ โดยมีระดับผลการเทียบเคียง
กับอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ใน 6 อัตราส่วนสำคัญๆ ดังนี้

(1) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	อยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง
(2) อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์	อยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง
(3) ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	อยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง
(4) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร	อยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง
(5) ลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด	อยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง
(6) อัตรามูลของสินค้า	อยู่ในระดับ ดี

สรุปผลจากการประเมิน สหกรณ์อยู่ในระดับวิเคราะห์และเผื่อระวังพิเศษ ซึ่งขณะนี้
สหกรณ์อยู่ระหว่างฟื้นฟูกิจการเนื่องจากเหตุการณ์ทุจริตด้านเงินรับฝาก สหกรณ์มีอัตราหนี้สินต่อ
ชำระหนี้สูงถึงร้อยละ 67.44

4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อ

สินเชื่อ (credit) ถูกนำมาเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งในการเป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยนเงินตรา (money) แม้ว่าสินเชื่อจะไม่ใช่เงินตราแต่ก็เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่าสินเชื่อมีความใกล้เคียงเงินตรามากที่สุด แต่การใช้สินเชื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนนั้นจะมีความแตกต่างจากการใช้เงินตราเนื่องจากสินเชื่อยังมีลักษณะเป็นสัญญาผูกพันที่มีผลต่อเนื่องไปสู่นาคตในอนาคตอันที่จะต้องมีการไถ่ถอนหนี้สิน โดยการชำระหนี้ตามข้อผูกพันสินเชื่อถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการขยายตัวของของการผลิตสินค้าและบริการ ในทางสังคมสินเชื่อยังทำให้พฤติกรรมและคุณภาพในชีวิตของคนเปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมการผลิต การบริโภค และการใช้จ่ายของหน่วยงานครัวเรือนและหน่วยธุรกิจ

ความเป็นมาและความสำคัญของสินเชื่อ แต่เดิมการซื้อขายแลกเปลี่ยนจะใช้สินค้าหรือสิ่งของการแลกเปลี่ยนกัน ต่อมาได้มีการใช้โลหะมีค่ามาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนและมีวิวัฒนาการเรื่อยมาจนมีการนำกระดาษมาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน

ความหมายของสินเชื่อที่มีลักษณะเฉพาะ

1) ความหมายของสินเชื่อที่ในแง่ของผู้บริโภค หมายถึง ความสามารถที่จะได้รับสินค้าหรือบริการไปใช้ก่อน โดยมีข้อตกลงว่าจะมีการชำระคืนสินค้าหรือบริการต่อไปในภายภาคหน้าตามระยะเวลา

2) ความหมายของสินเชื่อในแง่ของการค้า หมายถึง ความเชื่อถือที่ผู้ขายมีต่อผู้ซื้อและยอมมอบสินค้าหรือบริการให้แก่ผู้ซื้อไปก่อน โดยมีข้อตกลงว่าจะชำระค่าสินค้าหรือบริการในวันข้างหน้าตามแต่จะตกลงกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายซึ่งก่อให้เกิดภาวะความเป็นลูกหนี้ต่อกัน

3) ความหมายของสินเชื่อในแง่ของสถาบันการเงิน หมายถึง บริการชนิดหนึ่งของสถาบันการเงินที่ก่อให้เกิดรายได้หลักสถาบันการเงินและมีความสำคัญที่มีผลกระทบต่อระบบธุรกิจของชุมชนด้วยกระบวนการให้สินเชื่อ

จากความหมายของสินเชื่อดังกล่าว สรุปเป็นกระบวนการสินเชื่อได้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) การเกิดรายการสินเชื่อ (Credit Transaction) เริ่มจากที่บุคคลทั้ง 2 ฝ่ายตกลงกันที่จะทำการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการ หรือการให้กู้ยืม โดยมีสัญญาและเงื่อนไขว่าจะชำระคืนสินในอนาคต

2) สถานะทางสินเชื่อ (Credit Standing) เมื่อได้มีการตกลงกันที่จะให้สินเชื่อแล้ว สิ่งที่จะต้องพิจารณาและตัดสินใจในขั้นต่อมาคือสถานะทางสินเชื่อของผู้ขอหรือขอใช้บริการสินเชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ทั้งในด้านลักษณะส่วนตัวผลประกอบการ ชื่อเสียงของการ

ดำเนินธุรกิจ ตลอดจนความสามารถที่จะชำระหนี้สถานะทางสินเชื่อจะเป็นตัวบ่งชี้ของการยอมรับของการกำหนดวงเงินสินเชื่อ เงื่อนไข เวลาของการให้สินเชื่อว่ามีมากน้อยเพียงใด และอย่างไร ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีความแตกต่างกันในการขอสินเชื่อแต่ละราย

3) การใช้เครื่องมือประกอบด้านสินเชื่อหรือตราสารสินเชื่อ (Credit Instrument) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการสินเชื่อ ที่จะต้องมีการทำหลักฐานเพื่อแสดงการตกลงเกี่ยวกับวงเงินสินเชื่อ เงื่อนไข และเงื่อนไขเวลาที่ทั้ง 2 ฝ่ายยอมรับ ได้แก่ ตราสาร หรือสัญญาที่เป็นหลักประกันการชำระหนี้ในอนาคต เช่น หนังสือสัญญาเงินกู้ ตัวสัญญาใช้เงิน ตัวแลกเงิน หรือเช็ค เป็นต้น ดังนั้น เครื่องมือประกอบด้านสินเชื่อจึงหมายถึง หลักฐานแสดงถึงสภาพหนี้ เงื่อนไข และเงื่อนไขเวลาการชำระหนี้ที่จัดทำขึ้น เพื่อป้องกันความเสี่ยงในการประกอบการด้านสินเชื่อ

ความสำคัญของสินเชื่อ สินเชื่อมีความสำคัญทางด้านผู้ผลิต และผู้บริโภค ในฐานะของการเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน โดยอาศัยความเชื่อและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้รับสินเชื่อ สามารถนำสินค้าและบริการ ไปใช้เพื่อตอบสนองความต้องการก่อนแล้วพอนชำระที่หลัง โดยเฉพาะสินค้าที่มีราคาสูงหากไม่มีสินเชื่อเข้ามาเป็นสื่อกลางก็เป็นการยากที่จะเกิดการแลกเปลี่ยน ระหว่างกันได้แสดงว่าสินเชื่อ ได้เพิ่ม อำนาจซื้อให้แก่บุคคลมากขึ้น ซึ่งจะมีผลต่อการขยายการผลิตสินค้าและบริการตามไปด้วยและจะมีผลต่อการจ้างงาน การซื้อวัตถุดิบ ทำให้คนในสังคมมีรายได้เพิ่มขึ้นความสำคัญของสินเชื่อในทางสังคมนั้น สินเชื่อมีผลให้พฤติกรรม การผลิต การบริโภค และการใช้จ่ายของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป ทั้งยังช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในสังคมได้อีกด้วย

บทบาทของสินเชื่อ สินเชื่อมีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจต่อผู้บริโภคและผู้ให้บริการต่อสถาบันการเงิน ดังนี้

1) บทบาทของสินเชื่อต่อผู้บริโภค สินเชื่อสามารถทำให้คุณภาพชีวิตของผู้บริโภคดีขึ้นกว่าเดิม โดยผู้บริโภคสามารถจัดหาสินค้าและบริการมาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการได้สะดวก รวดเร็ว และทันต่อความต้องการ โดยเฉพาะสินค้าที่จำเป็นและมีราคาสูง เช่น บ้าน ที่ดิน และสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน

2) บทบาทของสินเชื่อต่อผู้ผลิตและผู้ให้บริการ สินเชื่อทำให้ผู้ผลิตมีทุนเพียงพอสำหรับขยายการผลิตและยังผลิตได้มากต้นทุนการผลิตจะลดลง นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ผลิตสามารถระบายสินค้าออกไปได้มากและรวดเร็วด้วยวิธีการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนของการจัดเก็บ และการดูแลรักษาสินค้า ทั้งยังเป็นการขายช่องทางทางการจำหน่ายสินค้าให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

3) บทบาทของสินเชื่อต่อสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเกือบทุกแห่งมีรายได้จากธุรกิจสินเชื่อเป็นรายได้หลักจากการที่สถาบันการเงินมีหน้าที่ในการระดมเงินออมจากผู้มีเงินเหลือเก็บออม และนำเงินดังกล่าวมาหมุนเวียนให้แก่ผู้ออมกับอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับจากผู้กู้ (Spread)

หลักการบริหารสินเชื่อ การบริหารสินเชื่อจะต้องใช้ทั้งการบริหารทั่วไปและหลักการบริหารสินเชื่อเฉพาะ

1) หลักการบริหารทั่วไป

- (1) การวางแผน (Planning)
- (2) การจัดองค์การ (Organizing)
- (3) การจัดกำลังคนให้เหมาะสมกับงาน (Staffing)
- (4) การกำหนดสายงานการบังคับบัญชา (Directing)
- (5) การควบคุม (Controlling)

2) หลักการบริหารเฉพาะที่ใช้กับสินเชื่อ

- (1) การควบคุมลูกหนี้ให้ใช้เงินกู้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์
- (2) การควบคุมให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลง
- (3) การช่วยเหลือดูแลการดำเนินงานของลูกหนี้
- (4) การดูแลหลักประกันไม่ให้เสื่อมค่า
- (5) การดูแลอายุความและความสมบูรณ์ของเอกสารสัญญา
- (6) การเตรียมมาตรการแก้ไขปัญหาอย่างถูกวิธี

3) ขั้นตอนของงานสินเชื่อ

ในการดำเนินงานสินเชื่อสามารถกำหนดขอบเขตของการดำเนินงานกว้างๆ ได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของการดำเนินการให้สินเชื่อและส่วนของการเรียกเก็บหนี้

(1) การดำเนินการให้สินเชื่อ

- ก. แสวงหาและคัดเลือกลูกค้า
- ข. รับใบคำขอใช้บริการสินเชื่อ
- ค. สัมภาษณ์ลูกค้าผู้ต้องการสินเชื่อ
- ง. การวิเคราะห์สินเชื่อเป็นการวิเคราะห์ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
- จ. การกำหนดวงเงินสินเชื่อ และการอนุมัติสินเชื่อ
- ฉ. การแจ้งให้ลูกค้าทราบการอนุมัติสินเชื่อ
- ช. การจ่ายสินเชื่อ ตามที่ได้รับอนุมัติ
- ซ. การตรวจสอบการใช้เงินกู้

(2) การดำเนินการเก็บหนี้เป็นการปฏิบัติเพื่อให้ได้รับชำระหนี้คืน

ก. การแจ้งหนี้หรือการเตือน

ข. การติดตามทวงหนี้

ค. การใช้มาตรการที่รุนแรง

วิธีการเรียกเก็บหนี้ควรดำเนินการตามมาตรการตั้งแต่เบาไปหาหนัก และควรแยกแยะให้ออกว่าลูกหนี้รายใดควรใช้มาตรการใด นอกจากนี้พนักงานดำเนินการเรียกเก็บหนี้จะต้องมีข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจนและมีกลยุทธ์ที่แบบยล โดยจะต้องมีการวางแผนและเตรียมการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียกเก็บหนี้เป็นการล่วงหน้า เพื่อให้การเรียกเก็บหนี้บรรลุเป้าหมาย

4.1 แนวคิด การวิเคราะห์สินเชื่อ 5P's และ 7C's

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวกับตัวเลขทางการเงิน แต่จะใช้ข้อมูลอื่นในการประเมินความเสี่ยงของการให้สินเชื่อ ซึ่งมีหลักการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1.1 **หลัก 5P's** ได้แก่ Purpose People Payment Protection Prospect

4.1.2 **หลัก 7C's** ได้แก่ Character Capacity Capital Collateral Condition Country Control

4.2 หลัก 5P's นโยบายในการประเมินความเสี่ยงในการให้สินเชื่อ

4.2.1 **วัตถุประสงค์ (Purpose)** การวิเคราะห์และพิจารณาวัตถุประสงค์ในการนำเงินที่ได้รับจากสินเชื่อของธนาคารไปใช้ในการอุปโภคบริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์

4.2.2 **บุคคล หรือผู้กู้ (People)** การวิเคราะห์และพิจารณาในตัวบุคคล ซึ่งเป็นการพิจารณาในตัวของผู้กู้ในเรื่องความรับผิดชอบในการชำระเงิน ประวัติทางการเงิน ความตั้งใจในการชำระเงินบุคคลซึ่งมีลักษณะในการบริหารทางการเงินอย่างไร ซึ่งใช้ในการสนับสนุนในการชำระเงินหนี้คืนให้ธนาคาร

4.2.3 **การชำระเงิน (Payment)** การวิเคราะห์และพิจารณาสินเชื่อความสามารถในการชำระหนี้คืนให้กับธนาคาร การพิจารณาลูกหนี้ที่ขอให้บริการสินเชื่อกับธนาคารมีการผิคนัดชำระหนี้หรือชำระตรงตามวันครบกำหนด

4.2.4 **การป้องกันความเสี่ยง (Protection)** การป้องกัน คือการพิจารณาและวิเคราะห์ความเสี่ยงในการให้เงินสินเชื่อแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

- 1) ปัจจัยที่เกิดขึ้นภายใน ซึ่งปัญหาหลักคือ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากตัวผู้กู้
- 2) ปัจจัยที่เกิดขึ้นจากภายนอกเช่น พิจารณาจากหน่วยงานของผู้กู้ สภาพเศรษฐกิจ

การเมือง

4.2.5 ศักยภาพ (Prospect) คือการพิจารณาผลได้ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตกับให้สินเชื่อกู้หรือเหมาะสมหรือไม่ เช่น การพิจารณาความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับบุคคลในช่วงเศรษฐกิจถดถอยควรมีความรอบคอบกรให้สินเชื่อกู้มากขึ้น

4.3 หลัก 7C's ในการประเมินความเสี่ยงการให้สินเชื่อของธนาคาร

การปล่อยสินเชื่อเมื่อสถาบันการเงินได้กำหนดนโยบายการให้สินเชื่อแล้ว ผู้พิจารณาการให้สินเชื่อแก่ลูกค้าแต่ละรายจะต้องประเมินความเสี่ยงภัยในการได้รับชำระคืนเงิน การประเมินความเสี่ยงภัยมีนโยบายหลักในการวิเคราะห์ ดังนี้

4.3.1 Character ความตั้งใจจริงของลูกค้าที่จะชำระคืนซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องศึกษาที่ดีเพราะประเมินยากขึ้นอยู่กับการหาข้อมูลจากลูกหนี้และประสบการณ์ของผู้พิจารณาสินเชื่อในการพิจารณา Character ต้องดูทั้งส่วนสำคัญ ประกอบด้วย Element เช่น ความซื่อสัตย์ความจริง ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ ความพอควรความไว้วางใจ และหลักฐานแสดง Evidences เช่น ผู้พิจารณาต้องใช้ประวัติการชำระหนี้ ประวัติการกู้เงิน ภูมิฐานะ ที่อยู่อาศัย และลักษณะความเสี่ยงของงานที่ทำ อายุ สถานภาพ การสมรส การศึกษา

4.3.2 Capacity ความสามารถในการชำระหนี้แม้จะมีความซื่อสัตย์แต่หากไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ได้โดยไม่มีเหตุผลที่เหมาะสมถือว่าเป็นความเสี่ยงอย่างมาก ในการพิจารณาสินเชื่อความสามารถในการชำระหนี้มองได้จากการที่ผู้กู้ชำระหนี้ได้ ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย โดยปกติเงินที่นำมาชำระควรเป็นเงินสุทธิตามจากค่าจ้างและรายได้ต่อเดือน คือ จะต้องต้องมีเงินเหลือจากรายรับสุทธิหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วเพียงพอต่อการชำระหนี้คืนให้กับธนาคารได้

4.3.3 Capital คือ การพิจารณาทรัพย์สินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้กู้โดยผู้กู้นำมาใช้เป็นหลักประกันในการค้าประกันและในการวัดความเสี่ยงกับ Capital สามารถวัดได้จากความเข้มแข็งทางการเงิน โดยการคำนวณนั้นพิจารณาจากส่วนที่เป็นรายได้หลักที่ได้รับและเงินทุนจากแหล่งอื่นที่หามาได้

4.3.4 Collateral คือ การพิจารณาหลักประกันซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของ Capital นำมาค้ำประกันสินเชื่อซึ่งทรัพย์สินที่นำมานั้นต้องนำมาจำหรือจำนอง

4.3.5 Condition คือ สภาพการณ์ทั่วไป ซึ่งพิจารณาถึงสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจของผู้ขอสินเชื่อ กล่าวคือ ถ้าเศรษฐกิจดีจะส่งผลทำให้ผลประกอบการเติบโตในทิศทางเดียวกันแต่ในทางตรงข้าม ถ้าเศรษฐกิจในขณะนั้นมีการชะลอตัว หรือซบเซา ซึ่งส่งผลทำให้การลงทุนลดลงนอกจากนั้นจะต้องพิจารณาในเรื่องอื่นๆ ที่เป็นปัจจัยส่งผลกระทบต่อ เช่น อัตราดอกเบี้ยภาวะเงินเฟ้อ อัตราภาษี นโยบายทางการเมือง

4.3.6 Country คือ การประเมินความเสี่ยงในการให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับประเทศของผู้กู้โดยเฉพาะ พิจารณาด้านเศรษฐกิจนโยบายซึ่งในปัจจุบันที่มีการแข่งขันการส่งสินค้าเข้า การส่งสินค้าออก ซึ่งการให้สินเชื่อเกี่ยวกับธุรกิจประเภทนี้จะมีความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา และตลาดที่นำเข้าสู่สินค้า

4.3.7 Control คือการควบคุมเกี่ยวกับการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพของระบบ ข้อมูลของผู้ที่ขอกู้เงินสินเชื่อ โดยอาจเป็นการจัดเก็บข้อมูลในระบบบัญชีของผู้ขอสินเชื่อ เป็นรายบุคคลและเป็นหน่วยงานเพื่อความสะดวกในการติดตามถ้าเกิดมีปัญหากการค้างชำระเงินสินเชื่อ (https://www.research-system.siam.edu/images/coop/KTB_Smart_Home_Loan/06_ch2.pdf)

5. แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุการค้างชำระหนี้

5.1 ปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้

(แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2562) โดยธรรมชาติของลูกหนี้ที่กู้ยืมนั้น ไม่มีเจตนาที่จะค้างชำระหนี้หรือติดค้างชำระหนี้ ไม่มีความคิดที่จะโกงเงินกู้ดังนั้นสหกรณ์ต้องมีความเข้าใจในพื้นฐานของสมาชิกแต่ละรายพร้อมที่จะให้คำแนะนำ คำปรึกษา ความพร้อมและความสามารถของตัวเอง ขณะที่สหกรณ์ในฐานะเจ้าหนี้ได้ให้โอกาส และให้การชี้ทางที่ถูกต้องในการชำระหนี้เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งการดำเนินธุรกิจให้สินเชื่อ หรือการให้เงินกู้แก่สมาชิกไปประกอบอาชีพปรากฏว่าสหกรณ์หลายๆ แห่งประสบปัญหาการส่งชำระหนี้คืนเงินกู้ ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากเรื่องต่อไปนี้

- 1) สมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์
- 2) สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัด
- 3) สมาชิกมีหนี้หลายทาง
- 4) เกิดการทุจริตในสหกรณ์
- 5) เป็นหนี้ที่สมาชิกค้างชำระเป็นเวลานาน
- 6) คณะกรรมการดำเนินการหรือประธานกลุ่มฯไม่ส่งชำระหนี้ เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ
- 7) สมาชิกมีรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้
- 8) สมาชิกประสบภัยธรรมชาติ

5.2 ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อสหกรณ์

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาปัจจัยภายนอกของสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดหนองคาย โดยการประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อ (PESTEL Analysis) ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านการเมืองและนโยบายต่างๆ (Political) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social) ด้านเทคโนโลยี (Technology) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) ด้านกฎหมาย (Legal)

5.2.1 ด้านการเมืองและนโยบายต่างๆ (Political) ปัจจัยทางการเมืองและนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากสถานการณ์ทางการเมืองที่มีความไม่แน่นอนเพิ่มสูงขึ้นอาจจะส่งผลกระทบต่อในหลายๆ ด้าน แต่รัฐบาลมีแนวการดำเนินการและนโยบายในการสนับสนุนกระบวนการสหกรณ์อย่างต่อเนื่อง ในการใช้หลักของสหกรณ์ในการรวมตัวช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันของบรรดามวลสมาชิก เพื่อเศรษฐกิจมีความมั่นคง กินคืออยู่ดี โดยการพัฒนาศักยภาพของระบบสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง ให้มีบทบาทหน้าที่ในการช่วยเหลือและเป็นที่พึ่งให้กับสมาชิกสหกรณ์และคนในชุมชนได้อย่างยั่งยืน

5.2.2 ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ความไม่แน่นอนจากสภาวะเศรษฐกิจจากต่างประเทศยังส่งผลกระทบต่อระบบการขยายตัวของเศรษฐกิจภายในประเทศ สำหรับปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยพึ่งภาคการท่องเที่ยวเป็นหลัก และอีกด้านสิ่งที่จะต้องจับตาคือ จีนจะเปิดให้คนในประเทศเดินทาง ไปเที่ยวต่างประเทศได้หรือยัง เพราะจีนคือนักท่องเที่ยวหลักถึง 1 ใน 3 ของไทย ส่วนการบริโภคเชื่อว่าจะกลับมาได้ถ้าไม่มีการแพร่ระบาดครั้งใหญ่ขึ้นมาอีกภายในประเทศ การระบาดของโรคโควิด-19 จะเกิดขึ้นอีกครั้งจะนำไปสู่การล็อกดาวน์ครั้งใหม่หรือไม่ รวมทั้งการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกจะเป็นไปอย่างต่อเนื่องแค่ไหน ที่สำคัญคือเศรษฐกิจจีน หากชะลอลงอาจส่งผลกระทบต่อไทยได้เช่นกัน นอกจากนี้ ความเสี่ยงเรื่องเงินเฟ้อเป็นอีกประเด็นที่ต้องติดตาม เพราะวันนี้เงินเฟ้อในสหรัฐสูงกว่า 6% เป็นตัวเลขที่ไม่เคยเห็นมากกว่า 30 ปี ขณะที่ในยุโรปและอังกฤษก็เผชิญเงินเฟ้อสูงเช่นกัน ทำให้ดอกเบี้ยมีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้น ในขณะที่เศรษฐกิจไทยยังไม่ฟื้นตัว ซึ่งอาจซ้ำเติมกำลังซื้อของผู้บริโภคได้ ประกอบกับการจ้างงานโดยรวมมีสภาวะชะลอตัวลง เนื่องจากสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ประกอบอัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น อาจส่งผลกระทบได้ในระยะต่อไป

5.2.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม สังคมไทยอยู่ในรูปแบบการให้ความช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีการร่วมมือกันภายในชุมชน ทำให้เกิดการร่วมมือกันในการบริหารจัดการในรูปแบบของสหกรณ์

5.2.4 ด้านเทคโนโลยี (Technology) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ในปัจจุบันมีเทคโนโลยีทางเลือกที่เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะระบบ application เป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้มากขึ้น ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการและเลือกใช้งานได้อย่างหลากหลาย สามารถนำมาปรับใช้ในการให้บริการได้อย่างรวดเร็วและตอบสนองความต้องการของสมาชิกผู้ใช้บริการมากขึ้น

5.2.5 ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม จากสถานการณ์ภัยแล้งที่ขยายเป็นวงกว้างและทวีความรุนแรงมากขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อภาคการดำเนินธุรกิจต่างๆ ได้อีกทั้งสถานการณ์ภาวะโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ยังคงทวีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อด้านรายได้ที่ลดลง สวนทางกับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าในประเทศไทยจะมีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดอย่างเข้มงวดแต่ประเทศข้างเคียงโดยรอบยังส่งผลกระทบต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดวิกฤตการระบาดของโรคระยะที่สองได้

5.2.6 ด้านกฎหมาย (Legal) ปัจจัยด้านกฎหมาย รัฐบาลได้มีประกาศในเรื่องของการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นวาระแห่งชาติ อีกทั้งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายควบคุมการดำเนินงานก็มีการปรับแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องและครอบคลุมกับการดำเนินงานของสหกรณ์ในปัจจุบัน และประกาศ คำสั่ง ระเบียบ ของนายทะเบียนสหกรณ์ที่ออกมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อคอยให้คำแนะนำ และกำกับเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานและป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้ไม่หวังดี และการได้รับงดเว้นการเสียภาษีอากรบางประเภท เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน เป็นต้น

(<https://thestandard.co/thai-economy-2022-new-start-for-normal/>)

5.3 ปัจจัยด้านการบริหารงานในสหกรณ์

5.3.1 การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย หากสหกรณ์กำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น ส่งผลให้ผู้รับภาระอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น ผู้กู้ต้องใช้จ่ายเงินและเวลานานมากขึ้นกว่าเดิมในการชำระหนี้ให้หมด อัตราดอกเบี้ยที่เปลี่ยนแปลงจึงมีผลกระทบต่อภาระการค้างชำระสูง

5.3.2 การประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม ราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม เช่น การประเมินราคาหลักประกันที่สูงเกินไป หลักทรัพย์ค้ำประกันไม่มีสภาพคล่อง ทำให้ผู้กู้ได้รับการอนุมัติวงเงินที่หลักทรัพย์ค้ำประกันไม่คุ้มกับมูลหนี้ เกินความจำเป็นหรือเกินความสามารถในการชำระหนี้ ทำให้ผู้กู้ไม่คำนึงถึงการสูญเสียหลักทรัพย์ที่ค้ำประกันไว้

5.3.3 สหกรณ์ขาดระบบการควบคุมและติดตามงานที่ดี ได้แก่ เจ้าหน้าที่ขาดความสามารถและความชำนาญในการตรวจสอบ ควบคุมและติดตามเอกสารต่างๆ และเจ้าหน้าที่ไม่มีการติดตามความเคลื่อนไหวของลูกหนี้เป็นระยะๆ ตามความจำเป็น หรือมีการติดตามว่าสมาชิกที่กู้ยืมนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่

5.3.4 เจ้าหน้าที่สินเชื่อหรือเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสินเชื่อไม่มีคุณสมบัติเพียงพอ ได้แก่ ขาดความรู้ทางการวิเคราะห์สินเชื่อ ขาดประสบการณ์และความรอบคอบในการพิจารณา (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2562 แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์)

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุการค้างชำระหนี้ มาทำการศึกษาวิจัย ซึ่งได้แก่ ปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ได้แก่ วัตถุประสงค์การให้สินเชื่อ การย้ายถิ่นฐาน วัตถุประสงค์การกู้ยืม เงื่อนไขการชำระหนี้ ต้นทุนจากปัจจัยการผลิต ความสามารถในการส่งชำระหนี้ และพฤติกรรมการเลี้ยงแบบ

ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาล และภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่คาดคิด

ปัจจัยด้านการบริหารงานภายในสหกรณ์ ประกอบด้วย การขาดการติดตามเร่งรัดหนี้ การอำนวยความสะดวกในการชำระหนี้ และประสิทธิภาพในการให้สินเชื่อ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฤทัยรัตน์ ดวงชื่น (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการชำระหนี้ของลูกค้ายกยืม ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาจอมบึง จังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการชำระหนี้ของลูกค้ายกยืม และเพื่อศึกษาสภาวะปัญหาต่างๆ ของลูกค้ายกยืม ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาจอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นลูกค้ายกยืมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาจอมบึง จำนวน 400 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานการศึกษาโดยใช้สถิติ Independent sample t-test สถิติ One way ANOVA (F-test) และสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการชำระหนี้เงินของลูกค้ายกยืมในระดับมากที่สุด คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางสังคม พิจารณาเป็นรายด้านของปัจจัยทางเศรษฐกิจพบว่า จำนวนเงินกู้จากธนาคารรายได้จากผลผลิต และสภาพการถือครองที่ดิน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อศักยภาพ การชำระหนี้ของลูกค้ายกยืม และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของปัจจัยทางด้านสังคมที่ส่งผลมากที่สุด ได้แก่ ภัยน้ำท่วม ภัยแล้ง และราคาน้ำมัน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อศักยภาพการชำระหนี้เงินกู้ ของลูกค้าในการชำระหนี้ตรงเวลาที่กำหนด และชำระหนี้ครบตามจำนวนผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และค่าใช้จ่าย เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อศักยภาพการชำระหนี้ของลูกค้ายกยืม ธนาคารเพื่อการเกษตร

และสหกรณ์การเกษตร สาขาจอมบึง แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ สภาพการถือครองที่ดิน ขนาดของพื้นที่การผลิต ระยะเวลาในการเป็นลูกค้านานการ จำนวนเงินกู้ จากธนาคาร รายได้จากผลิตผล และรายได้เสริมจากอาชีพอื่นๆ ส่งผลต่อศักยภาพการชำระหนี้ นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ ภัยพิบัติต่างๆ สภาวะเศรษฐกิจ และนโยบายสนับสนุน ของรัฐบาล ส่งผลต่อศักยภาพการชำระหนี้ของลูกค้านานการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ญาโณทัย อนันตกุล (2558) นโยบาย 6 C's เพื่อการวิเคราะห์สินเชื่อ เป็นเครื่องมือ ที่สถาบันการเงินนำมาเป็นหลักพื้นฐานในการพิจารณาวิเคราะห์สินเชื่อ เป็นตัวช่วยในการประเมิน ความเสี่ยงในการอนุมัติหรือปฏิเสธสินเชื่อของผู้ขอสินเชื่อ เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ในการ ให้สินเชื่อ ประกอบด้วยดังนี้ 1) อุปนิสัยของลูกค้ำ (Character) คือ อุปนิสัยของลูกค้ำเป็นปัจจัย สำคัญข้อแรกในการประเมินผู้ขอสินเชื่อ พิจารณาว่าผู้ขอสินเชื่อมีลักษณะนิสัย ความประพฤติ อย่างไร คุณลักษณะหรือวินัยในการชำระหนี้ที่ดีหรือไม่มีประวัติทางการเงินที่ดีหรือไม่ บ่งบอกถึงการรักษาสัญญาใน การให้สินเชื่อ 2) ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) เป็นการ พิจารณาสินเชื่อว่าผู้ขอสินเชื่อมีความสามารถในการชำระหนี้คืนให้กับธนาคารเพียงใด จะมีการวิเคราะห์ จากการประกอบอาชีพ รายได้ ภาระผ่อนชำระหนี้รวม บ่งบอกถึงความสามารถและความมั่นคง ของผู้ขอสินเชื่อว่ามีความสามารถชำระหนี้คืนได้ตามกำหนดหรือไม่ 3) เงินทุน (Capital) จะเป็น ในส่วนเงินทุน หรือสินทรัพย์ หรือเงินฝาก พิจารณาว่าผู้ขอสินเชื่อมีส่วนมูลค่าทรัพย์สินในการ ลงทุนร่วมกับสถาบันการเงิน ให้มีความผูกพันกับการชำระหนี้ สินเชื่อนี้ ซึ่งทำให้ผู้ขอสินเชื่อ นั้น มีความเสี่ยงต่ำในที่จะการชำระหนี้คืน 4) หลักประกัน (Collateral) หลักประกันที่เป็นสินทรัพย์ ที่ผู้ขอสินเชื่อจะนำมาจำนอง หรือจำนำกับสถาบันการเงิน กับสถาบันการเงิน เช่น ที่ดิน ที่ดินพร้อม สิ่งปลูกสร้าง อาคาร ห้องชุด นส.3ก. เป็นต้น เพื่อให้สถาบันการเงินมีความมั่นใจและลดความเสี่ยง หากผู้ขอสินเชื่อไม่ชำระหนี้ตาม ระยะเวลาที่กำหนด 5) เงื่อนไขต่างๆ (Conditions) เป็นเงื่อนไข และปัจจัยอื่นๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่เหนือการควบคุม โดยสภาวะแวดล้อมภายนอกที่จะส่งผลกระทบต่อ และแง่ลบต่อผู้ขอสินเชื่อ โดยทั่วไปพิจารณา คือ กฎหมาย การเมือง เศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย อัตราภาษี อัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีการเปลี่ยนแปลงสามารถมีการพยากรณ์ล่วงหน้าได้ระดับหนึ่ง 6) ประเทศ (Country) สภาวะและเศรษฐกิจ ที่ปัจจัยที่เข้ามากระทบประเทศและธุรกิจ ต้อง นำมาวิเคราะห์ พิจารณาถึงเศรษฐกิจและสังคม อัตราแลกเปลี่ยน การกีดกันทางการค้า นโยบาย การค้า และกฎระเบียบ การค้าโลก เป็นต้น ซึ่งเป็นภาวะความเสี่ยงที่ทำให้การค้าระหว่างประเทศไม่ราบรื่น ส่งผลต่อรายได้ ของผู้ขอสินเชื่อที่จะก่อให้เกิดการไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ตามกำหนด

สงกรานต์ สมบุญ (2558) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการให้คะแนนสินเชื่อเพื่อการบริหารความเสี่ยงกลุ่มสินทรัพย์ลงทุนประเภทสินเชื่อเกษตรกรรายคนของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการให้คะแนนสินเชื่อสำหรับนำมาใช้ในกิจกรรมการจ่ายสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเป็นตลาดการเงินภาคชนบทที่สำคัญของประเทศไทย โดยประยุกต์ใช้ระบบการให้คะแนนสินเชื่อช่วยบริหารความเสี่ยงในกิจกรรมสินเชื่อการเกษตรของธนาคาร การวิเคราะห์ใช้แบบจำลองโลจิสต์เพื่อหาปัจจัยเสี่ยงหรือตัวแปรที่ส่งผลต่อความน่าจะเป็นที่จะผิดนัดชำระหนี้ของเกษตรกรและนำมาพัฒนาเป็นระบบการให้คะแนนสินเชื่อใช้บริหารความเสี่ยงในกิจกรรมเงินให้สินเชื่อการเกษตร ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อความน่าจะเป็นที่จะผิดนัดชำระหนี้ ได้แก่ ประวัติชำระหนี้ในอดีต ประเภทหลักประกันอายุของเกษตรกรผู้ขอกู้ เงินฝากออมทรัพย์ การขาดแคลนแหล่งน้ำทำการเกษตร (ที่ดินการเกษตรอยู่นอกเขตชลประทาน) ความเหมาะสมของดินต่อการปลูกพืช การประสบภัยแล้งซ้ำซากหรือน้ำท่วมซ้ำซาก การประสบภาวะโรคหรือแมลงศัตรูพืชระบาด อัตราส่วนรายได้รวมต่อรายครัวเรือน มูลค่าหนี้สินต่อมูลค่าหลักประกัน อัตราส่วนภาระหนี้สินจ่ายต่อรายได้รวมของครัวเรือนและอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อรายได้รวมของครัวเรือน โดยปัจจัยเสี่ยงทางภูมิศาสตร์ซึ่งประกอบด้วย การขาดแคลนแหล่งน้ำทำการเกษตร ความเหมาะสมของดินต่อการปลูกพืช การประสบภัยแล้งซ้ำซากหรือน้ำท่วมซ้ำซาก และการประสบภาวะโรคหรือแมลงศัตรูพืชระบาด สามารถอธิบายความน่าจะเป็นที่จะผิดนัดชำระหนี้ของเกษตรกรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำนายและจำแนกกลุ่มลูกหนี้ของแบบจำลองให้มีความถูกต้องแม่นยำเพิ่มขึ้นจากกรณีที่ตัวแปรอธิบายมีเฉพาะตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้แบบจำลองโลจิสต์ได้ผ่านการทดสอบความน่าเชื่อถือถึงประสิทธิภาพในการทำนายและการจำแนกกลุ่มลูกหนี้ด้วยเทคนิคทางสถิติและสถิติทดสอบ ผลลัพธ์ที่ได้จากแบบจำลองโลจิสต์ถูกนำมาสร้างสมการทำนาย ระบบการให้คะแนนสินเชื่อบริหารความเสี่ยงกลุ่มสินทรัพย์ลงทุนสินเชื่อการเกษตรทั้งประเภทที่เป็นผู้ขอสินเชื่อรายใหม่และผู้ขอสินเชื่อรายเดิมกับธนาคาร เช่น การกระจายความเสี่ยง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามล่าความเสี่ยง การคำนวณหาขนาดของเงินกองทุนขั้นต่ำที่ต้องดำรงรองรับความเสี่ยง และการหาผลตอบแทนที่เหมาะสมของกลุ่มสินทรัพย์ลงทุนสินเชื่อการเกษตรของธนาคาร

วรรณิ สมตัว (2559) การค้างชำระหนี้ ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุการค้างชำระหนี้ ดังนั้นการค้างชำระหนี้ คือ การที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระเงินต้นและดอกเบี้ยนับจากวันที่ครบกำหนดชำระเงินตามงวดที่กำหนดในสัญญา และเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากในการดำเนินงานของธนาคาร ซึ่งมูลเหตุของการค้างชำระหนี้ประกอบด้วย 1) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ภาวะเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาล ค่านิยมและเทคโนโลยี ภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด 2) ปัจจัยภายใน

ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย การประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม ระบบการติดตาม และควบคุมหนี้ของธนาคารไม่มีประสิทธิภาพ การอำนวยความสะดวกของธนาคารที่ไม่มี การกลั่นกรองที่ดี 3) ปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้ ประกอบด้วยลูกหนี้นำเงินกู้ออกไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ การย้ายถิ่นที่อยู่ การถูกเลิกจ้างงาน ลูกหนี้ถึงแก่กรรมหรือเจ็บป่วยเรื้อรัง ทุพพลภาพ สภาพครอบครัว หย่าร้าง ลูกหนี้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ลูกหนี้ทำการค้าเกินตัวหรือหวังผลในธุรกิจมากเกินไป การเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร การทุจริตของผู้บริหาร ลูกหนี้เจตนาไม่ชำระหนี้

อาริษา โพนานุกุล (2559) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผิดชำระหนี้ บัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส. สาขาระโนด จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง คือ ลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส.สาขาระโนด จำนวน 217 ราย พบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผิดนัดชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส.สาขาระโนด จังหวัดสงขลา โดยรวมพบว่า ปัจจัยภายนอกส่งผลกระทบต่อการผิดนัดชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่เกิดจากธนาคารส่งผลกระทบในระดับปานกลาง และปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้ส่งผลกระทบในระดับน้อย ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผิดชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรโดยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลพบว่า อายุ รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน และจำนวนหนี้สินรวมครัวเรือน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ธนิดา ดันตืออากาศ (2560) แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุของการค้างชำระ การค้างชำระของลูกหนี้ของธนาคารเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากมีหลากหลายปัจจัยที่ส่งผลให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลาของสัญญากู้ยืม สามารถแบ่งปัจจัยที่มีผลต่อมูลเหตุค้างชำระหนี้สินได้ 3 ประเภท ดังนี้ 1) ปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ส่งผลกระทบต่อลูกหนี้ ได้แก่ - สภาวะเศรษฐกิจ ถ้าเศรษฐกิจมีการขยายตัวมากขึ้น ผู้ประกอบการมีการขยายตัว ประชากรมีรายได้เนื่องจากมีการจ้างงานมากขึ้น ความสามารถในการชำระหนี้สินจะสูงขึ้น ส่งผลให้ปัญหาหนี้ค้างชำระลดลง แต่ถ้าหากเศรษฐกิจมีการขยายตัวลดลง ผู้ประกอบการจะเกิดการชะลอของกิจการ การจ้างงานลดลง รายได้ของบุคคลก็จะลดลงตาม ความสามารถในการชำระหนี้สินจะลดลง ส่งผลให้ปัญหาหนี้ค้างชำระลดลง - นโยบายของรัฐ หากรัฐบาลเห็นว่ามีควมจำเป็นต่อการครองชีพของประชาชน อาจ กำหนดให้มีการควบคุมราคา ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้บริโภค แต่ถ้าปัจจัยอื่นมีการเปลี่ยนแปลง รัฐบาลต้องมีการพิจารณาปรับนโยบายให้มีความเหมาะสม เช่น ถ้าหากต้นทุนของสินค้าที่ถูกควบคุมราคาสูงขึ้น ต้องมีการเพิ่มราคาควบคุมให้สูงขึ้น - ค่านิยมและเทคโนโลยีอาจจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจบางประเภท เช่น ธุรกิจแฟชั่น ธุรกิจเครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น - ภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น ความเสียหายจากภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ น้ำท่วม เป็นต้น 2) ปัจจัยภายใน ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยที่เกิดจากธนาคารหรือสถาบันการเงิน สามารถมีการควบคุม

การเปลี่ยนแปลงได้เช่น การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย การขาดประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ธนาคารในการพิจารณาความเหมาะสมของคุณสมบัติลูกหนี้ การติดตามและควบคุมลูกหนี้ ของธนาคารที่ไม่มีประสิทธิภาพหลังจากการปล่อยสินเชื่อ เป็นต้น 3) ปัจจัยเกิดจากตัวลูกหนี้ พฤติกรรมเกิดจากลูกหนี้เอง ได้แก่ ลูกหนี้นำเงินกู้ยืมไปใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม เช่น การนำเงินไปเก็งกำไร ลูกหนี้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย มีภาระหนี้สินภายนอกมาก ลูกหนี้มีการย้ายถิ่นฐาน เปลี่ยนงาน การถูกเลิกจ้างงาน ลูกหนี้ไม่ยอมชำระหนี้ หรือนำเงินไปชำระหนี้ภายนอก ก่อนนำเงินไปชำระคืนแก่ธนาคาร

ศุภกร อิมสุข (2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผัดผ่อนชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผัดผ่อนชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดการผัดผ่อนชำระหนี้ ซึ่งจะนำไปสู่การผิดนัดชำระหนี้ที่มีโอกาสเกิดขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ 2 ตัวแปร ได้แก่ 1. รายได้ของลูกหนี้ต่อเดือน มีผลกระทบต่อปัจจัยที่ทำให้เกิดการผัดผ่อนชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญ ตัวแปรรายได้ของลูกหนี้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ทำให้เกิดการผัดผ่อนชำระหนี้ในทิศทางเดียวกัน ปัจจัยที่ทำให้เกิดการผัดผ่อนชำระหนี้ กล่าวคือลูกหนี้ปกติและลูกหนี้ที่ผัดผ่อนชำระหนี้ส่วนใหญ่จะมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 23,167 บาท จึงมีโอกาที่ลูกหนี้สินเชื่อรายนั้น จะเกิดการผัดผ่อนชำระหนี้สูง 2. รายจ่ายของลูกหนี้ต่อเดือน มีผลกระทบต่อปัจจัยที่ทำให้เกิดการผัดผ่อนชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญ

สาวินี เพ็งธรรม, ศิวฤทธิ์ สุนทรเสณี (2561) ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อธนาคารประชาชนของธนาคารออมสินเขตชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อธนาคารประชาชนของธนาคารออมสินเขตชัยภูมิ และศึกษาแนวทางแก้ไขควบคุมคุณภาพหนี้ค้างชำระไม่ให้เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ เป็นลูกค้าที่ใช้บริการสินเชื่อธนาคารประชาชนของธนาคารออมสินเขตชัยภูมิ โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 340 ชุด ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระของธนาคารอยู่ในระดับมาก สาเหตุมาจากสถานะเศรษฐกิจที่ซบเซา และการเปลี่ยนแปลงของนโยบายของรัฐบาล และปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์และการให้บริการของธนาคารและปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้กู้ อยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุจากเงินงวดที่ผ่อนชำระสูง การก่อภาระหนี้เพิ่มขึ้น และขาดการวางแผนทางการเงิน แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ การปรับปรุง โครงสร้างหนี้ เป็นการแก้ไขปัญหาลูกหนี้ที่มีการค้างชำระ เพื่อให้ธนาคารได้รับการชำระหนี้สูงสุด และลูกหนี้ได้รับการแก้ไขหนี้ อย่างเหมาะสม มีสภาพคล่องทางการเงินที่ดีขึ้นและมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ในสถานะเศรษฐกิจ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัดหนองคาย เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร โดยมีระเบียบวิธีการดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้คือ สมาชิกสหกรณ์ที่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์ภาคการเกษตรระดับอำเภอทั้ง 6 แห่ง สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564 รวมทั้งสิ้นกว่า 9,496 คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ชื่อสหกรณ์	จำนวนสมาชิกที่กู้เงินกับสหกรณ์ (คน)
สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด	920
สหกรณ์การเกษตร โพนพิสัย จำกัด	2,492
สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพนพิสัย จำกัด	1,214
สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด	2,980
สหกรณ์การเกษตร โพธิ์ตาก จำกัด	358
สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด	1,532
รวม	9,496

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คื สมาชิกสหกรณ์ที่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์ภาคการเกษตรระดับอำเภอทั้ง 6 แห่ง เนื่องจากประชากรมีจำนวนแน่นอน (Finite population) ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวทางของ Taro Yamane จำนวน 384 ตัวอย่าง ด้วยอัตราความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นร้อยละ 5

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากสมาชิกสหกรณ์ที่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์ภาคการเกษตรระดับอำเภอทั้ง 6 แห่ง

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

เมื่อ

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด คื สมาชิกสหกรณ์ที่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์ภาคการเกษตรระดับอำเภอทั้ง 6 แห่ง ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 จำนวน 9,496 คน

e แทน ค่าเปอร์เซ็นต์ความเคลื่อนสูงสุดจากการสุ่มตัวอย่าง (กำหนดให้=0.05)

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{9,496}{1 + 9,496 (0.05)^2}$$

$$n = 383.83$$

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 384 ตัวอย่างในการศึกษา โดยทำการแบ่งสัดส่วนในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสหกรณ์ทั้ง 6 แห่ง ซึ่งมีวิธีการแบ่งสัดส่วนดังนี้

สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด มีจำนวนสมาชิกที่กู้ยืมเงินกับสหกรณ์ 920 คน จากสมาชิกที่กู้ยืมเงินกับสหกรณ์ทั้งหมด 9,496 คน

$$\begin{aligned} \text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{920 \times 384}{9,496} \\ &= 37.20 \\ &= 37 \text{ คน} \end{aligned}$$

สหกรณ์การเกษตร โพนพิสัย จำกัด มีจำนวนสมาชิกที่กู้เงินกับสหกรณ์ 2,492 คน
จากสมาชิกที่กู้เงินกับสหกรณ์ทั้งหมด 9,496 คน

$$\begin{aligned} \text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{2,492 \times 384}{9,496} \\ &= 100.77 \\ &= 101 \text{ คน} \end{aligned}$$

สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพนพิสัย จำกัด มีจำนวนสมาชิกที่กู้เงินกับสหกรณ์ 1,214 คน
จากสมาชิกที่กู้เงินกับสหกรณ์ทั้งหมด 9,496 คน

$$\begin{aligned} \text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{1,214 \times 384}{9,496} \\ &= 49.09 \\ &= 49 \text{ คน} \end{aligned}$$

สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด มีจำนวนสมาชิกที่กู้เงินกับสหกรณ์ 2,980 คน จากสมาชิก
ที่กู้เงินกับสหกรณ์ทั้งหมด 9,496 คน

$$\begin{aligned} \text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{2,980 \times 384}{9,496} \\ &= 120.50 \\ &= 121 \text{ คน} \end{aligned}$$

สหกรณ์การเกษตร โพธิ์ตาก จำกัด มีจำนวนสมาชิกที่กู้เงินกับสหกรณ์ 358 คน จากสมาชิก
ที่กู้เงินกับสหกรณ์ทั้งหมด 9,496 คน

$$\begin{aligned} \text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{358 \times 384}{9,496} \\ &= 14.47 \\ &= 14 \text{ คน} \end{aligned}$$

สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด มีจำนวนสมาชิกที่กู้เงินกับสหกรณ์ 1,532 คน จากสมาชิกที่กู้เงินกับสหกรณ์ทั้งหมด 9,496 คน

$$\begin{aligned} \text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{1,532 \times 384}{9,496} \\ &= 61.95 \\ &= 62 \text{ คน} \end{aligned}$$

ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ชื่อสหกรณ์	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (คน)
สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด	37
สหกรณ์การเกษตรโพธิ์พิสัย จำกัด	101
สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพธิ์พิสัย จำกัด	49
สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด	121
สหกรณ์การเกษตรโพธิ์ตาก จำกัด	14
สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด	62
รวม	384

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นโดยอาศัยการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุการค้างชำระหนี้ สภาพสิ่งแวดล้อมทางการจัดการของสหกรณ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

2.1 การสร้างแบบสอบถาม นั้นมีวิธีการดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยท่านอื่น มาเป็นแนวทางและกรอบทฤษฎีสร้างแบบสอบถาม

2.1.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์

2.1.3 นำแบบสอบถามที่ร่างเสร็จแล้วนำมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

แบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน ภาระผ่อนชำระหนี้คืนต่อเดือน วงเงินที่ได้รับอนุมัติจากสหกรณ์ และระยะเวลาชำระหนี้คืนลักษณะคำถามปลายปิด มีคำตอบหลายตัวเลือก (Multiple Choice) จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 ลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์

การเก็บรวบรวมลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ ลักษณะคำถามปลายปิด ได้แก่ จำนวนหนี้ที่ค้างชำระ ระยะเวลาค้างชำระหนี้ วัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สหกรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะความสัมพันธ์ที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ โดยแบ่งเป็น 3 ปัจจัย ได้แก่

1) ปัจจัยที่เกิดจากสมาชิก

- (1) การใช้จ่ายเงินกู้ผิดวัตถุประสงค์
- (2) สมาชิกย้ายถิ่นที่อยู่
- (3) สมาชิกมีเงินแต่เจตนาไม่ชำระหนี้สหกรณ์
- (4) สมาชิกไม่เข้าใจเงื่อนไขการชำระหนี้สหกรณ์
- (5) ต้นทุนในการผลิตสูง
- (6) สมาชิกได้รับเงินกู้สูงเกินไปและหวังผลในสินค้าเกษตรมากเกินไป
- (7) คณะกรรมการดำเนินการหรือประธานกลุ่มฯไม่ส่งชำระหนี้ เกิดพฤติกรรม

เลียนแบบ

2) ปัจจัยภายนอก

- (1) ภาวะเศรษฐกิจ
- (2) นโยบายของรัฐบาล
- (3) ภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด

3) ปัจจัยด้านการบริหารงานในสหกรณ์

- (1) สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัด
- (2) ช่องทางการอำนวยความสะดวก
- (3) ประสิทธิภาพการกลั่นกรองสมาชิกที่ประสงค์กู้ยืมเงิน

การกำหนดระดับโดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามแบบมาตรวัดลิเกิร์ต (Likert Scales Summated หรือ Rating) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มีผลมากที่สุด	=	5	คะแนน
มีผลมาก	=	4	คะแนน
มีผลปานกลาง	=	3	คะแนน
มีผลน้อย	=	2	คะแนน
มีผลน้อยที่สุด	=	1	คะแนน

2.2 การตรวจสอบแบบสอบถาม

2.2.1 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Contents Validity) คือ การพิจารณาข้อคำถามที่สร้างขึ้นมาว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาสาระของเครื่องมือกับเนื้อหาสาระสิ่งที่ต้องการศึกษาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น และคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีความตรงตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (อารยาองค์เอี่ยมและพงศ์ธรา วิจิตเวชไพศาล, 2561) โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้อง

ในการใช้เครื่องมือวัดความเที่ยงตรงของเนื้อหาด้วยกระบวนการประเมินวิเคราะห์และหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับเนื้อหาในกระบวนการทางสถิติ (Index of Item - Objective Congruence: IOC) มีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

กำหนดให้

IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนทั้งหมดจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนทั้งหมดของผู้เชี่ยวชาญ

R = คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การพิจารณาว่ามีความเที่ยงตรงหรือไม่ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับเนื้อหาในกระบวนการทางสถิติ (Index of Item - Objective Congruence: IOC) โดยนำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบ ได้แก่ นายพูนลาภ รัตนาคณหุदानนท์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารและการจัดการสหกรณ์ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านบริหารจัดการสหกรณ์ ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย นายอรุณ ขอบำ ผู้อำนวยการกลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ มีความเชี่ยวชาญทางด้านการค้ากับส่งเสริมสหกรณ์ ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย และนาง โสณูรา ขำปู้ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ มีความเชี่ยวชาญด้านพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้คำนวณค่าดัชนี ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม ได้เท่ากับ 0.96 ซึ่งมากกว่า 0.5 จึงสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาได้

2.2.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้กับประชากร ซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ด้วยกัน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาตามสูตรของครอนบัก (Cronbach Alpha Coefficient) และนำไปหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของครอนบักแอลฟา (Cronbach's Alpha) โดยที่ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.839 ซึ่งมากกว่า 0.700 จึงสามารถนำไปเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยเชิงองค์ประกอบได้

2.2.4 ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแก้ไขคุณภาพของเครื่องมืออีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์จากข้อบกพร่องที่พบจากการตอบของกลุ่มที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง

2.2.5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมโดยเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอทั้ง 6 แห่งของจังหวัดหนองคาย โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 384 ฉบับ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกข้อความในแบบสอบถามตามความคิดเห็น ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งก่อนแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะทำการคัดกรองผู้ตอบแบบสอบถาม โดยระบุข้อจำกัดของตัวผู้ตอบแบบสอบถาม ต้องเป็นคณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ และสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรจำนวน 6 แห่งตามสัดส่วน (ตารางที่ 3.2) สำหรับช่วงระยะเวลาการแจกแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2565 - วันที่ 20 กรกฎาคม 2565

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามขั้นตอน ดังนี้

1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อคัดเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เท่านั้น

2) นำผลคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประมาณ โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป บรรยายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างมาแจกแจงและคำนวณหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบคำบรรยาย

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีการ ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ เพื่อบรรยายลักษณะข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและลักษณะของหนี้ค้างชำระกับสหกรณ์

2) การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อบรรยายระดับความสำคัญปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย โดยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบเพื่อแสดงระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามดังนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้	5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้	4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้	3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้	2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้	1 คะแนน

หลังจากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยของคำตอบที่แสดงระดับความคิดเห็นในแบบสอบถาม โดยแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	หมายถึง	มีความเห็นอยู่ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	หมายถึง	มีความเห็นอยู่ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	หมายถึง	มีความเห็นอยู่ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	หมายถึง	มีความเห็นอยู่ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	หมายถึง	มีความเห็นอยู่ระดับน้อยที่สุด

3) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้อง โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติ Chi Square โดยกำหนดระดับนัยสำคัญ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน โดยการแจกแบบสอบถามให้สมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้รับการตอบกลับอย่างสมบูรณ์ทั้งสิ้น 384 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลในการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตอนที่ 3 ระดับความสำคัญปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สหกรณ์

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ปัจจัยภายนอกและปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย จำนวน 384 คน ได้แก่ เพศ อายุสถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิก ในครอบครัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน และภาระผ่อนชำระหนี้ค้ำ ต่อเดือน นำเสนอโดยสถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	171	44.50
หญิง	213	55.50
2. อายุ		
ตั้งแต่ 20 ปี - ไม่เกิน 30 ปี	3	0.80
ตั้งแต่ 31 ปี - ไม่เกิน 40 ปี	58	15.10
ตั้งแต่ 41 ปี - ไม่เกิน 50 ปี	129	33.60
ตั้งแต่ 51 ปี - ไม่เกิน 60 ปี	152	39.60
มากกว่า 60 ปี ขึ้นไป	42	10.90
3. สถานภาพ		
โสด	38	9.90
สมรส	286	74.50
หย่า/หม้าย	56	14.60
4. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	213	55.50
มัธยมศึกษาตอนต้น	103	26.80
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	50	13.00
อนุปริญญา / ปวส. หรือสูงกว่า	18	4.70
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (รวมท่านด้วย)		
1-2 คน	27	7.10
3-4 คน	191	49.70
5-6 คน	156	40.60
มากกว่า 7 คน	10	2.60

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	9	2.30
ตั้งแต่ 10,001 บาท - 20,000 บาท	274	71.40
ตั้งแต่ 20,001 บาท - 30,000 บาท	79	20.60
ตั้งแต่ 30,001 บาท - 40,000 บาท	22	5.70
7. ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	150	39.10
ตั้งแต่ 10,001 บาท - 20,000 บาท	198	51.60
ตั้งแต่ 20,001 บาท - 30,000 บาท	31	8.10
มากกว่า 30,000 บาท	5	1.30
8. ภาระผ่อนชำระหนี้สินต่อเดือน		
ต่ำกว่า 2,500 บาท	143	37.20
ตั้งแต่ 2,501 บาท - 5,000 บาท	102	26.60
ตั้งแต่ 5,001 บาท - 7,500 บาท	125	32.60
มากกว่า 7,500 บาท	14	3.60
9. วงเงินที่ได้รับอนุมัติจากสหกรณ์		
ต่ำกว่า 30,000 บาท	18	4.70
ตั้งแต่ 30,001 - 40,000 บาท	42	10.90
ตั้งแต่ 40,001 - 50,000 บาท	63	16.40
ตั้งแต่ 50,001 - 60,000 บาท	79	20.60
ตั้งแต่ 60,001 - 70,000 บาท	71	18.50
มากกว่า 70,000 บาท	111	28.90
10. ระยะเวลาชำระคืนในสัญญา		
ต่ำกว่า 6 เดือน	22	5.70
ตั้งแต่ 6 - 12 เดือน	215	56.00
ตั้งแต่ 13 - 36 เดือน	80	20.80
มากกว่า 36 เดือน	67	17.40
รวม	384	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 384 รายดังนี้

1. เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 213 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.50 เป็นเพศชายจำนวน 171 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.50
2. อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 152 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.60 รองลงมามีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 129 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.60 และน้อยที่สุด อายุระหว่าง 20 - 30 ปี จำนวน 3 รายคิดเป็นร้อยละ 0.80
3. สถานภาพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 283 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.70 รองลงมาสถานภาพหย่าหรือหม้าย จำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.60 และน้อยที่สุด สถานภาพโสด จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.70
4. ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 211 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.90 รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 105 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.30 และน้อยที่สุดจบการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส.หรือสูงกว่า จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.70
5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัว 3-4 คน จำนวน 191 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.70 รองลงมามีสมาชิกในครอบครัว 5-6 คน จำนวน 156 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.60 และน้อยที่สุดมีสมาชิกในครอบครัว ตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.6
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,0001 – 20,000 บาท จำนวน 274 รายคิดเป็นร้อยละ 71.40 รองลงมารายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,0001 – 30,000 บาท จำนวน 79 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.60 และน้อยที่สุดมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.30
7. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,0001 – 20,000 บาท จำนวน 198 รายคิดเป็นร้อยละ 51.60 รองลงมาค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 150 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.10 และน้อยที่สุดมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3
8. ภาระผ่อนชำระหนี้คืนต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภาระผ่อนชำระหนี้ต่อเดือนต่ำกว่า 2,500 บาท จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 รองลงมาภาระผ่อนชำระหนี้ต่อเดือนระหว่าง 5,001-7,500 บาท จำนวน 125 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.60 และน้อยที่สุดมีภาระผ่อนชำระหนี้ต่อเดือนมากกว่า 7,500 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.60

9. เงินที่ได้รับการอนุมัติจากสหกรณ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวงเงินที่ได้รับจากสหกรณ์มากกว่า 70,000 บาท จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 28.90 รองลงมาที่วงเงินที่ได้รับจากสหกรณ์ระหว่าง 50,001-60,000 บาท จำนวน 79 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.60 และน้อยที่สุดมีวงเงินที่ได้รับจากสหกรณ์ต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70

10. ระยะเวลาชำระหนี้คืนกับสหกรณ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาชำระหนี้คืนกับสหกรณ์ อยู่ระหว่าง 6 – 12 เดือน จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมา มีระยะเวลาชำระหนี้คืนกับสหกรณ์ อยู่ระหว่าง 13 – 36 เดือน จำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.80 และน้อยที่สุดมีระยะเวลาชำระหนี้คืนกับสหกรณ์ ต่ำกว่า 6 เดือน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.70

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย

การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ได้แก่ จำนวนหนี้ที่ท่านได้ค้างชำระหนี้กับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมนำเสนอโดยสถิติพรรณนา คือ ความถี่ และร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนหนี้ที่ค้างชำระหนี้กับสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย

จำนวนหนี้ที่ค้างชำระหนี้กับสหกรณ์	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	104	27.10
ตั้งแต่ 10,001 – 20,000 บาท	133	34.60
ตั้งแต่ 20,001 – 30,000 บาท	78	20.30
มากกว่า 30,000 บาท	69	18.00
รวม	384	100

จากตารางที่ 4.2 จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 384 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามจำนวนหนี้ที่ท่านได้ค้างชำระหนี้กับสหกรณ์ พบว่าส่วนใหญ่จำนวนเงินที่สมาชิกสหกรณ์ค้างชำระหนี้ตั้งแต่ 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 34.60 รองลงมาสมาชิกสหกรณ์ค้างชำระหนี้ ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 104 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.10 และน้อยที่สุดสมาชิกสหกรณ์ค้างชำระหนี้มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 18

ตารางที่ 4.3 แสดงระยะเวลาจ้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ระยะเวลาดำเนินการชำระหนี้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
2 - 5 งวด	147	38.30
6 - 10 งวด	119	31.00
11 - 15 งวด	60	15.60
มากกว่า 15 งวด	58	15.10
รวม	384	100

จากตารางที่ 4.3 จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 384 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามระยะเวลาดำเนินการชำระหนี้ พบว่าส่วนใหญ่มีระยะเวลาดำเนินการชำระหนี้ ตั้งแต่ 2 – 5 งวด จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 รองลงมา มีระยะเวลาดำเนินการชำระหนี้ ตั้งแต่ 6-10 งวด จำนวน 119 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.00 และน้อยที่สุดมีระยะเวลาดำเนินการชำระหนี้มากกว่า 15 งวด จำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.10

ตารางที่ 4.4 วัตถุประสงค์การกู้ยืม

วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน	42	10.90
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ พันธุ์สัตว์	245	63.80
เพื่อซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ทางการเกษตร	97	25.30
รวม	384	100

จากตารางที่ 4.4 จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 384 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม พบว่าส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 63.80 รองลงมา มีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ทางการเกษตร จำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.30 และน้อยที่สุดมีวัตถุประสงค์เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน จำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.90

ตอนที่ 3 ระดับความสำคัญปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สหกรณ์

นำเสนอโดยสถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้น โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยทางเลขคณิตแสดงให้เห็นว่า ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำคัญปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สหกรณ์ แสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ระดับความสำคัญปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย

ระดับความสำคัญปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ปัจจัยที่เกิดจากสมาชิก	2.83	0.54	ปานกลาง
1. สมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์หรือซื้อสินค้าที่ไม่ใช่ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ทำให้ไม่สามารถนำเงินมาชำระคืนสหกรณ์ได้	3.60	0.91	มาก
2. สมาชิกย้ายถิ่นที่อยู่ ทำให้ไม่สามารถนำเงินมาชำระหนี้ได้ตรงตามกำหนด	2.47	1.07	ปานกลาง
3. สมาชิกมีเงินแต่เจตนาไม่ชำระหนี้สหกรณ์ หรือนำเงินที่เตรียมไว้ชำระหนี้อื่นๆ ก่อน	2.76	0.89	ปานกลาง
4. สมาชิกไม่เข้าใจเงื่อนไขการชำระหนี้สหกรณ์	2.49	0.96	น้อย
5. ต้นทุนในการผลิตสูง ทำให้สมาชิกได้กำไรจากการขายสินค้าเกษตรน้อยไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้	3.77	0.84	มาก
6. สมาชิกได้รับเงินกู้สูงเกินไปและหวังผลในสินค้าเกษตรมากเกินไปทำให้ไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้ได้	2.71	0.98	ปานกลาง
7. คณะกรรมการดำเนินการหรือประธานกลุ่มฯ ไม่ส่งชำระหนี้ เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ	2.00	0.86	น้อย

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ระดับความสำคัญปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
ปัจจัยภายนอก	3.33	1.00	มาก
8. ภาวะเศรษฐกิจไม่ดีทำให้ท่านไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้สหกรณ์ได้ตามกำหนด	3.72	1.05	มาก
9. นโยบายการช่วยเหลือของรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลง เช่น การยกเลิกโครงการรับจำนำข้าว ทำให้สมาชิกไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้สหกรณ์ได้	3.27	1.30	ปานกลาง
10. เกิดภัยธรรมชาติทำให้ผลผลิตเสียหาย ทำให้ท่านไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้สหกรณ์ได้	3.01	1.30	ปานกลาง
ปัจจัยด้านการบริหารงานในสหกรณ์	2.61	0.62	น้อย
11. สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้	3.06	0.96	ปานกลาง
12. สมาชิกไม่ได้รับความสะดวกจากช่องทาง การรับชำระหนี้ของสหกรณ์	2.44	0.99	น้อย
13. ในการพิจารณาให้เงินกู้ยืม สหกรณ์ขาดการ กลั่นกรองคุณสมบัติของสมาชิกที่ประสงค์ กู้ยืมเงินที่เหมาะสม	2.32	0.99	น้อย
ระดับความสำคัญปัจจัยรวม	2.92	0.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่าสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย จำนวน 384 ราย ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาพรวมระดับปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความสำคัญปัจจัยที่เกิดจากสมาชิก อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับความสำคัญปัจจัยภายนอก อยู่ในระดับมาก และระดับความสำคัญปัจจัยด้านการบริหารภายในสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อย สามารถแยกอธิบายรายปัจจัย ดังนี้

ระดับความสำคัญปัจจัยที่เกิดจากสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ทำให้ไม่สามารถนำเงินมาชำระหนี้คืนได้ และต้นทุนในการผลิตสูงทำให้สมาชิกได้กำไรจากการขายสินค้าเกษตรน้อยไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ อยู่ในระดับมาก ส่วนความสำคัญเกี่ยวกับสมาชิกย้ายถิ่นที่อยู่ สมาชิกมีเจตนาไม่ชำระหนี้และสมาชิกได้รับเงินกู้สูงและหวังผลในสินค้าเกษตรมากเกินไป อยู่ในระดับปานกลาง และความสำคัญเกี่ยวกับสมาชิก

ไม่เข้าใจเงื่อนไขการชำระหนี้ และคณะกรรมการดำเนินการหรือประธานกลุ่มไม่ส่งชำระหนี้เกิน
พฤติกรรมเลียนแบบ อยู่ในระดับน้อย

ระดับความสำคัญปัจจัยภายนอก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับภาวะ
เศรษฐกิจไม่ดีทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด อยู่ในระดับมาก ส่วนความสำคัญเกี่ยวกับ
นโยบายช่วยเหลือของรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลง และเกิดภัยธรรมชาติทำให้ผลผลิตเสียหาย
อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับความสำคัญปัจจัยด้านการบริหารงานในสหกรณ์ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ
สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้ที่อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสมาชิกไม่ได้รับความสะดวกจากช่องทาง
การรับชำระหนี้ของสหกรณ์ และการพิจารณาเงินกู้ยืม สหกรณ์ขาดการถ่วงกลางคุณสมบัติของสมาชิก
ที่เหมาะสม อยู่ในระดับน้อย

**ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก
ปัจจัยภายนอกและปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์กับลักษณะของหนี้
ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย**

นำเสนอโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติ Chi-Square และกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน ภาระผ่อนชำระหนี้ค้ำต่อเดือน วงเงินที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ ระยะเวลาการชำระหนี้ค้ำ กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์การใช้เงินกู้การย้ายถิ่นฐาน ลักษณะการใช้เงินกู้ยืม ไม่ได้ศึกษาเงื่อนไขการชำระหนี้ให้ดี ต้นทุนจากปัจจัยการผลิตความสามารถในการส่งชำระหนี้ พฤติกรรมเลียนแบบ กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอก ซึ่งประกอบด้วย ภาวะเศรษฐกิจ นโยบายรัฐบาล และภัยธรรมชาติ กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารภายในสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วย สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้ การอำนวยความสะดวกในการชำระหนี้ และประสิทธิภาพของสหกรณ์ที่ไม่มีการกลั่นกรองที่ดี กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย ซึ่งมีสมมติฐานของการศึกษาวิจัยประกอบด้วย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่เกิดจากสมาชิก

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยภายนอก

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านการบริหารภายในสหกรณ์

ผลการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน ภาระผ่อนชำระหนี้ค้ำต่อเดือน วงเงินที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ ระยะเวลาการชำระหนี้ค้ำ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของหนี้ที่ค้ำชำระของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดหนองคาย แสดงผลในตารางที่ 4.6 - 4.15

ตารางที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามเพศกับลักษณะของหนี้ที่ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	เพศ		Chi Sq. (Sig.)
	ชาย (n-171)	หญิง (n-213)	
จำนวนหนี้ที่ค้ำชำระกับสหกรณ์			
ต่ำกว่า 10,000 บาท	46	58	1.14 (0.768)
10,001 -20,000 บาท	62	71	
20,001-30,000 บาท	36	42	
มากกว่า 30,000 บาท	27	42	
ระยะเวลาค้ำชำระหนี้			
1- 5 งวด	70	77	0.95 (0.813)
6-10 งวด	51	68	
11- 15 งวด	25	35	
มากกว่า 15 งวด	25	33	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม			
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน	20	22	0.46 (0.796)
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	106	139	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์ทางการเกษตร	45	52	

จากตารางที่ 4.6 พบว่าเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้ำชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้ำชำระหนี้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม แต่อย่างใด

ตารางที่ 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามอายุกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระ
ของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	อายุ				Chi Sq. (Sig.)
	20-40 ปี (n=61)	41-50 ปี (n=129)	51-60 ปี (n=152)	มากกว่า 60 ปี (n=42)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์					
ต่ำกว่า 10,000 บาท	11	45	36	12	11.32 (0.502)
10,001 - 20,000 บาท	23	43	55	12	
20,001 - 30,000 บาท	15	23	32	8	
มากกว่า 30,000 บาท	12	18	29	10	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้					
1 - 5 งวด	16	49	68	14	23.45 (0.024)*
6 - 10 งวด	24	49	31	15	
11 - 15 งวด	11	15	24	10	
มากกว่า 15 งวด	10	16	29	3	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม					
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน	9	12	17	4	3.28
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	38	82	98	27	(0.915)
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์ทางการเกษตร	14	35	37	11	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.7 พบว่าช่วงอายุมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งส่วนใหญ่ค้างชำระหนี้อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี เป็นส่วนใหญ่ แต่อายุไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามสถานภาพกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระ
ของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	สถานภาพ			Chi Sq. (Sig.)
	โสด (n=45)	สมรส (n=283)	หย่า/หม้าย (n=56)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์				
ต่ำกว่า 10,000 บาท	10	83	11	16.18 (0.013)*
10,001 -20,000 บาท	26	85	22	
20,001-30,000 บาท	6	61	11	
มากกว่า 30,000 บาท	3	54	12	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้				
1- 5 งวด	19	107	21	5.14 (0.526)
6-10 งวด	17	89	13	
11- 15 งวด	4	45	11	
มากกว่า 15 งวด	5	42	11	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม				
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน	2	36	4	3.71
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	31	177	37	(0.447)
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์ทางการเกษตร	12	70	15	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สถานภาพมีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแต่สถานภาพไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามระดับการศึกษา กับลักษณะของหนี้
ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	ระดับการศึกษา				Chi Sq. (Sig.)
	ประถม ศึกษา (n=211)	มัธยมต้น (n=105)	มัธยมปลาย/ ปวช. (n=50)	อนุปริญญา/ปวส. หรือสูงกว่า (n=18)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์					
ต่ำกว่า 10,000 บาท	64	26	10	4	9.72 (0.374)
10,001 - 20,000 บาท	73	41	14	5	
20,001 - 30,000 บาท	36	23	13	6	
มากกว่า 30,000 บาท	38	15	13	3	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้					
1 - 5 งวด	93	40	11	3	17.62 (0.040)*
6 - 10 งวด	62	30	18	9	
11 - 15 งวด	32	16	8	4	
มากกว่า 15 งวด	24	19	13	2	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม					
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ในครัวเรือน	25	11	4	2	11.20 (0.088)
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	144	65	25	11	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์ ทางการเกษตร	42	29	21	5	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.9 พบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ แต่ระดับการศึกษา
ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลแยกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	จำนวนสมาชิกในครอบครัว				Chi Sq. (Sig.)
	1-2 คน (n=27)	3-4 คน (n=191)	5-6 คน (n=156)	มากกว่า 7 คนขึ้นไป (n=10)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์					
ต่ำกว่า 10,000 บาท	9	59	33	3	9.53 (0.390)
10,001 - 20,000 บาท	12	64	53	4	
20,001 - 30,000 บาท	2	38	36	2	
มากกว่า 30,000 บาท	4	30	34	1	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้					
1 - 5 งวด	14	77	50	6	18.89 (0.026)*
6 - 10 งวด	9	61	47	2	
11 - 15 งวด	4	31	23	2	
มากกว่า 15 งวด	0	22	36	0	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม					
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ในครัวเรือน	8	19	13	2	18.13 (0.006)*
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	18	124	96	7	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์	1	48	47	1	
ทางการเกษตร					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่จำนวนสมาชิกในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน			Chi Sq. (Sig.)
	ต่ำกว่า 20,000 บาท (n=283)	20,001 - 30,000 บาท (n=79)	30,001 - 40,000 บาท (n=22)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์				
ต่ำกว่า 10,000 บาท	83	18	3	14.74 (0.098)
10,001 -20,000 บาท	105	20	8	
20,001-30,000 บาท	47	25	6	
มากกว่า 30,000 บาท	48	16	5	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้				
1- 5 งวด	122	20	5	20.86 (0.013)*
6-10 งวด	90	20	9	
11- 15 งวด	35	20	5	
มากกว่า 15 งวด	36	19	3	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม				
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน	29	12	1	10.72
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	190	44	11	(0.097)
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์ทางการเกษตร	64	23	10	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน			Chi Sq. (Sig.)
	ต่ำกว่า 10,000 บาท (n=150)	10,001 - 20,000 บาท (n=198)	มากกว่า 20,000 บาท (n=36)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์				
ต่ำกว่า 10,000 บาท	46	54	4	20.83 (0.013)*
10,001 -20,000 บาท	61	61	11	
20,001-30,000 บาท	21	48	9	
มากกว่า 30,000 บาท	22	35	12	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้				
1- 5 งวด	71	70	6	23.49 (0.005)*
6-10 งวด	48	59	12	
11- 15 งวด	17	35	8	
มากกว่า 15 งวด	14	34	10	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม				
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน	16	23	3	2.01
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	97	127	21	(0.919)
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์ทางการเกษตร	37	48	12	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 พบว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามภาระผ่อนชำระหนี้ต่อเดือนกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	ภาระผ่อนชำระหนี้ต่อเดือน				Chi Sq. (Sig.)
	ต่ำกว่า 2,500 บาท (n=143)	2,501 - 5,000 บาท (n=102)	5,001 - 7,500 บาท (n=125)	มากกว่า 7,500 บาท (n=14)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์					
ต่ำกว่า 10,000 บาท	54	25	24	1	27.64 (0.001)*
10,001 - 20,000 บาท	40	43	46	4	
20,001 - 30,000 บาท	32	11	30	5	
มากกว่า 30,000 บาท	17	23	25	4	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้					
1 - 5 งวด	64	29	50	4	28.05 (0.001)*
6 - 10 งวด	46	42	28	3	
11 - 15 งวด	22	9	24	5	
มากกว่า 15 งวด	11	22	23	2	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม					
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ในครัวเรือน	18	11	13	0	10.51 (0.105)
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	101	59	76	9	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์	24	32	36	5	
ทางการเกษตร					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 พบว่าภาระผ่อนชำระหนี้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ภาระผ่อนชำระหนี้ต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากสหกรณ์ กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	วงเงินที่ได้รับอนุมัติจากสหกรณ์					Chi Sq. (Sig.)
	ต่ำกว่า 40,000 บาท (n=60)	40,000 - 50,000 บาท (n=63)	50,001 - 60,000 บาท (n=79)	60,001 - 70,000 บาท (n=71)	มากกว่า 70,000 บาท (n=111)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระ กับสหกรณ์						
ต่ำกว่า 10,000 บาท	23	16	22	24	19	25.02
10,001 - 20,000 บาท	22	24	30	21	36	(0.050)*
20,001 - 30,000 บาท	12	10	16	14	26	
มากกว่า 30,000 บาท	3	13	11	12	30	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้						
1 - 5 งวด	30	31	36	27	23	45.61
6 - 10 งวด	22	16	23	27	31	(0.000)*
11 - 15 งวด	6	9	12	9	24	
มากกว่า 15 งวด	2	7	8	8	33	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม						
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ในครัวเรือน	16	6	7	3	10	43.86
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	39	50	49	49	58	(0.000)*
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์ ทางการเกษตร	5	7	23	19	43	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 พบว่าวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แยกตามระยะเวลาชำระหนี้คืนกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	ระยะเวลาชำระหนี้คืน				Chi Sq. (Sig.)
	ต่ำกว่า 6 เดือน (n=22)	6-12 เดือน (n=215)	13-36 เดือน (n=80)	มากกว่า 36 เดือน (n=67)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์					
ต่ำกว่า 10,000 บาท	8	72	13	11	35.44 (0.000)*
10,001 - 20,000 บาท	11	80	23	19	
20,001 - 30,000 บาท	3	29	26	20	
มากกว่า 30,000 บาท	0	34	18	17	
ระยะเวลาดำเนินชำระหนี้					
1 - 5 งวด	16	107	17	7	134.67 (0.000)*
6 - 10 งวด	6	80	18	15	
11 - 15 งวด	0	23	23	14	
มากกว่า 15 งวด	0	5	22	31	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม					
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ในครัวเรือน	13	21	2	6	82.53 (0.000)*
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	8	156	50	31	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์	1	38	28	30	
ทางการเกษตร					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 พบว่าระยะเวลาชำระหนี้คืนมีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ระยะเวลาดำเนินชำระหนี้และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 2 ปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ได้แก่ การใช้เงินกู้ วัตถุประสงค์ การย้ายถิ่นฐาน เจตนาไม่ชำระหนี้หรือใช้หนี้อื่นก่อน ไม่เข้าใจเงื่อนไขการชำระหนี้ ต้นทุนจากปัจจัยการผลิตสูง รายได้ไม่พอชำระหนี้ ความสามารถในการส่งชำระหนี้ พฤติกรรม เลียนแบบ มีความสัมพันธ์กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย ดังแสดงผลในตารางที่ 4.16 – 4.22

ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิกตามการใช้เงินกู้วัตถุประสงค์ กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	การใช้เงินกู้วัตถุประสงค์				Chi Sq. (Sig.)
	น้อย (n=43)	ปานกลาง (n=128)	มาก (n=150)	มากที่สุด (n=63)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์					
ต่ำกว่า 10,000 บาท	10	33	48	13	6.60 (0.883)
10,001 - 20,000 บาท	17	43	49	24	
20,001 - 30,000 บาท	10	24	29	15	
มากกว่า 30,000 บาท	6	28	24	11	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้					
1 - 5 งวด	19	49	57	22	3.81 (0.987)
6 - 10 งวด	11	38	50	20	
11 - 15 งวด	5	21	22	12	
มากกว่า 15 งวด	8	20	21	9	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม					
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน	7	23	10	2	18.73 (0.016)*
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	25	80	99	41	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์ทางการเกษตร	11	25	41	20	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า การใช้เงินกู้วัตถุประสงค์ มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ ในการกู้ยืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การใช้เงินกู้วัตถุประสงค์ ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวน หนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้

ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก แยกตามการย้ายถิ่นฐานกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	การย้ายถิ่นฐาน					Chi Sq. (Sig.)
	น้อยที่สุด (n=65)	น้อย (n=158)	ปานกลาง (n=101)	มาก (n=36)	มากที่สุด (n=24)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์						
ต่ำกว่า 10,000 บาท	16	41	30	10	7	3.06 (0.995)
10,001 - 20,000 บาท	24	57	36	10	6	
20,001 - 30,000 บาท	13	32	19	8	6	
มากกว่า 30,000 บาท	12	28	16	8	5	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้						
1 - 5 งวด	24	58	46	15	4	10.09 (0.608)
6 - 10 งวด	21	51	29	9	9	
11 - 15 งวด	11	25	13	7	4	
มากกว่า 15 งวด	9	24	13	5	7	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม						
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ในครัวเรือน	6	14	15	4	3	9.13 (0.331)
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	40	99	65	28	13	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์	19	45	21	4	8	
ทางการเกษตร						

จากตารางที่ 4.17 พบว่าการย้ายถิ่นฐานไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิกตามเจตนาไม่ชำระหนี้หรือใช้หนี้อื่นก่อน กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	เจตนาไม่ชำระหนี้หรือใช้หนี้อื่นก่อน				Chi Sq. (Sig.)
	น้อยที่สุด (n=37)	น้อย (n=99)	ปานกลาง (n=169)	มาก (n=79)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์					
ต่ำกว่า 10,000 บาท	10	32	45	17	5.82 (0.757)
10,001 - 20,000 บาท	14	32	56	31	
20,001 - 30,000 บาท	9	20	32	17	
มากกว่า 30,000 บาท	4	15	36	14	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้					
1 - 5 งวด	17	41	61	28	8.54 (0.481)
6 - 10 งวด	12	26	59	22	
11 - 15 งวด	6	16	21	17	
มากกว่า 15 งวด	2	16	28	12	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม					
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน	7	12	19	4	8.50 (0.234)
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	22	60	104	59	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์ทางการเกษตร	8	27	46	16	

จากตารางที่ 4.18 พบว่าเจตนาไม่ชำระหนี้หรือใช้หนี้อื่นก่อนไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระหนี้กับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก แยกตามสมาชิกไม่เข้าใจเงื่อนไขการชำระหนี้กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	สมาชิกไม่เข้าใจเงื่อนไขการชำระหนี้					Chi Sq. (Sig.)
	น้อยที่สุด (n=40)	น้อย (n=185)	ปานกลาง (n=110)	มาก (n=30)	มากที่สุด (n=19)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์						
ต่ำกว่า 10,000 บาท	8	54	24	11	7	11.70 (0.470)
10,001 - 20,000 บาท	19	57	40	11	6	
20,001 - 30,000 บาท	9	39	21	5	4	
มากกว่า 30,000 บาท	4	35	25	3	2	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้						
1 - 5 งวด	17	61	49	13	7	11.55 (0.482)
6 - 10 งวด	14	65	29	5	6	
11 - 15 งวด	7	28	17	5	3	
มากกว่า 15 งวด	2	31	15	7	3	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม						
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ในครัวเรือน	8	18	9	5	2	12.06 (0.149)
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	19	123	68	20	15	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์ ทางการเกษตร	13	44	33	5	2	

จากตารางที่ 4.19 พบว่าสมาชิกไม่เข้าใจเงื่อนไขการชำระหนี้ ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก แยกตามต้นทุนจากปัจจัยการผลิตสูง รายได้ไม่พอชำระหนี้กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	ต้นทุนจากปัจจัยการผลิตสูง รายได้ไม่พอชำระหนี้				Chi Sq. (Sig.)
	น้อย (n=30)	ปานกลาง (n=75)	มาก (n=223)	มากที่สุด (n=56)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์					
ต่ำกว่า 10,000 บาท	11	29	53	11	14.46 (0.272)
10,001 - 20,000 บาท	9	28	76	20	
20,001 - 30,000 บาท	6	10	49	13	
มากกว่า 30,000 บาท	4	8	45	12	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้					
1 - 5 งวด	15	35	75	22	16.61 (0.165)
6 - 10 งวด	7	28	72	12	
11 - 15 งวด	4	9	37	10	
มากกว่า 15 งวด	4	3	39	12	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม					
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน	7	17	15	3	27.73 (0.001)*
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	18	47	141	39	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์ทางการเกษตร	5	11	67	14	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 พบว่าต้นทุนจากปัจจัยการผลิตสูง รายได้ไม่พอชำระหนี้มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่มีความสัมพันธ์จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้

ตารางที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกิดสมาชิก แยกตามความสามารถในการส่งชำระหนี้ กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	ความสามารถในการส่งชำระหนี้				Chi Sq. (Sig.)
	น้อยที่สุด (n=46)	น้อย (n=118)	ปานกลาง (n=121)	มาก (n=99)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์					
ต่ำกว่า 10,000 บาท	14	40	29	21	24.50 (0.004)*
10,001 - 20,000 บาท	21	35	35	42	
20,001 - 30,000 บาท	10	18	26	24	
มากกว่า 30,000 บาท	1	25	31	12	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้					
1 - 5 งวด	26	46	43	32	16.04 (0.066)
6 - 10 งวด	11	38	31	39	
11 - 15 งวด	6	17	21	16	
มากกว่า 15 งวด	3	17	26	12	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม					
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน	12	9	15	6	24.75 (0.000)*
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	27	87	74	57	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์ทางการเกษตร	7	22	32	36	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.21 พบว่าความสามารถในการส่งชำระหนี้มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ความสามารถในการส่งชำระหนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้

ตารางที่ 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกิดจากสมาชิก แยกตามพฤติกรรมเลียนแบบกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	พฤติกรรมเลียนแบบ				Chi Sq. (Sig.)
	น้อยที่สุด (n=124)	น้อย (n=151)	ปานกลาง (n=93)	มาก (n=16)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์					
ต่ำกว่า 10,000 บาท	34	43	21	6	6.87 (0.651)
10,001 - 20,000 บาท	49	43	36	5	
20,001 - 30,000 บาท	21	36	18	3	
มากกว่า 30,000 บาท	20	29	18	2	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้					
1 - 5 งวด	52	52	39	4	7.49 (0.587)
6 - 10 งวด	40	47	26	6	
11 - 15 งวด	20	26	11	3	
มากกว่า 15 งวด	12	26	17	3	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม					
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน	14	12	13	3	3.84 (0.698)
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	79	101	55	10	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์ทางการเกษตร	31	38	25	3	

จากตารางที่ 4.22 พบว่าพฤติกรรมเลียนแบบไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม แต่อย่างไร

ผลการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 3 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจไม่ดีทำให้ไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้สหกรณ์ได้ตามกำหนด นโยบายการช่วยเหลือของรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลง และการเกิดภัยธรรมชาติทำให้ผลผลิตเสียหาย มีความสัมพันธ์กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย ดังแสดงผลในตารางที่ 4.23 – 4.25

ตารางที่ 4.23 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกตามภาวะเศรษฐกิจกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	ภาวะเศรษฐกิจ				Chi Sq. (Sig.)
	น้อย (n=54)	ปานกลาง (n=108)	มาก (n=111)	มากที่สุด (n=111)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์					
ต่ำกว่า 10,000 บาท	27	26	35	24	52.89 (0.000)*
10,001 - 20,000 บาท	16	14	47	43	
20,001 - 30,000 บาท	8	8	13	26	
มากกว่า 30,000 บาท	3	3	13	18	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้					
1 - 5 งวด	38	58	33	18	91.27 (0.000)*
6 - 10 งวด	12	37	38	32	
11 - 15 งวด	3	10	22	25	
มากกว่า 15 งวด	1	3	18	36	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม					
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน	10	18	7	7	27.20 (0.001)*
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	35	72	77	61	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์ทางการเกษตร	9	18	27	43	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ภาวะเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยระดับความสำคัญมากและมากที่สุด ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต และเพื่อซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ทางการเกษตร

ตารางที่ 4.24 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกตามนโยบายการช่วยเหลือจากรัฐบาลกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	นโยบายการช่วยเหลือจากรัฐบาล					Chi Sq. (Sig.)
	น้อยที่สุด (n=68)	น้อย (n=27)	ปานกลาง (n=78)	มาก (n=155)	มากที่สุด (n=56)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์						
ต่ำกว่า 10,000 บาท	32	7	25	26	14	31.34 (0.002)*
10,001 - 20,000 บาท	19	8	31	60	15	
20,001 - 30,000 บาท	11	5	14	34	14	
มากกว่า 30,000 บาท	6	7	8	35	13	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้						
1 - 5 งวด	34	9	38	52	14	36.21 (0.000)*
6 - 10 งวด	28	10	22	39	20	
11 - 15 งวด	4	6	11	29	10	
มากกว่า 15 งวด	2	2	7	35	12	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม						
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภค	11	5	9	14	3	10.21 (0.250)
ในครัวเรือน						
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	45	15	53	98	34	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์	12	7	16	43	19	
ทางการเกษตร						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.24 พบว่า นโยบายการช่วยเหลือจากรัฐบาล มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยระดับความสำคัญน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ซึ่งมีผลทำให้สมาชิกส่วนใหญ่มีจำนวนหนี้ค้างชำระระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท แต่ ไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ตารางที่ 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกตามการเกิดภัยธรรมชาติกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	ภัยธรรมชาติ					Chi Sq. (Sig.)
	น้อยที่สุด (n=69)	น้อย (n=55)	ปานกลาง (n=119)	มาก (n=84)	มากที่สุด (n=57)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์						
ต่ำกว่า 10,000 บาท	30	21	22	22	9	26.73 (0.008)*
10,001 - 20,000 บาท	18	17	47	28	23	
20,001 - 30,000 บาท	12	12	28	17	9	
มากกว่า 30,000 บาท	9	5	22	17	16	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้						
1 - 5 งวด	31	25	45	28	18	23.97 (0.021)*
6 - 10 งวด	30	13	33	28	15	
11 - 15 งวด	7	10	20	14	9	
มากกว่า 15 งวด	1	7	21	14	15	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม						
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภค	9	9	15	7	2	12.36 (0.136)
ในครัวเรือน						
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	46	36	77	53	33	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์	14	10	27	24	22	
ทางการเกษตร						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.25 พบว่า การเกิดภัยธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การเกิดภัยธรรมชาติไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ผลการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 4 ปัจจัยด้านการบริหารภายในสหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้ การอำนวยความสะดวกในการชำระหนี้ และประสิทธิภาพของสหกรณ์ที่ไม่มีกรกลั่นกรองที่ดี มีความสัมพันธ์กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย ดังแสดงผลในตารางที่ 4.26 - 4.28

ตารางที่ 4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารภายในสหกรณ์ ตามลักษณะสหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้					Chi Sq. (Sig.)
	น้อยที่สุด (n=13)	น้อย (n=95)	ปานกลาง (n=162)	มาก (n=84)	มากที่สุด (n=30)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์						
ต่ำกว่า 10,000 บาท	7	34	46	13	4	22.63 (0.031)*
10,001 - 20,000 บาท	5	26	59	32	11	
20,001 - 30,000 บาท	0	20	30	22	6	
มากกว่า 30,000 บาท	1	15	27	17	9	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้						
1 - 5 งวด	10	44	59	24	10	22.12 (0.036)*
6 - 10 งวด	1	23	56	32	7	
11 - 15 งวด	0	12	23	17	8	
มากกว่า 15 งวด	2	16	24	11	5	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม						
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ในครัวเรือน	2	14	11	10	5	10.90 (0.207)
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	7	63	111	46	18	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์ทางการเกษตร	4	18	40	28	7	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.26 พบว่าสหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้ มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระและระยะเวลาค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้ ไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ตารางที่ 4.27 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารภายในสหกรณ์ ตามลักษณะการอำนวยความสะดวกในการชำระหนี้กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	การอำนวยความสะดวกในการชำระหนี้					Chi Sq. (Sig.)
	น้อยที่สุด (n=66)	น้อย (n=149)	ปานกลาง (n=114)	มาก (n=45)	มากที่สุด (n=10)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์						
ต่ำกว่า 10,000 บาท	13	50	27	11	3	14.28 (0.283)
10,001 - 20,000 บาท	27	46	38	16	6	
20,001 - 30,000 บาท	17	24	25	11	1	
มากกว่า 30,000 บาท	9	29	24	7	0	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้						
1 - 5 งวด	19	65	42	18	3	11.47 (0.489)
6 - 10 งวด	28	43	33	12	3	
11 - 15 งวด	8	19	20	10	3	
มากกว่า 15 งวด	11	22	19	5	1	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม						
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ในครัวเรือน	7	13	14	6	2	4.99 (0.759)
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	44	99	66	29	7	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์	15	37	34	10	1	
ทางการเกษตร						

จากตารางที่ 4.27 พบว่าการอำนวยความสะดวกในการชำระหนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้กับสหกรณ์ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ตารางที่ 4.28 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารภายในสหกรณ์ ตามลักษณะ การพิจารณาให้เงินกู้ยืมขนาดการถนุบำรุงที่เหมาะสม กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระ ของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	การพิจารณาให้เงินกู้ยืมขนาดการถนุบำรุงที่เหมาะสม					Chi Sq. (Sig.)
	น้อยที่สุด (n=80)	น้อย (n=152)	ปานกลาง (n=116)	มาก (n=20)	มากที่สุด (n=16)	
จำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์						
ต่ำกว่า 10,000 บาท	17	39	35	4	9	19.80 (0.071)
10,001 - 20,000 บาท	22	55	44	8	4	
20,001 - 30,000 บาท	19	28	23	6	2	
มากกว่า 30,000 บาท	22	30	14	2	1	
ระยะเวลาค้างชำระหนี้						
1 - 5 งวด	28	60	42	9	8	22.66 (0.031)*
6 - 10 งวด	16	52	37	9	5	
11 - 15 งวด	14	23	22	1	0	
มากกว่า 15 งวด	22	17	15	1	3	
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม						
เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ในครัวเรือน	11	14	14	2	1	8.44 (0.392)
เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต	51	102	66	12	14	
เพื่อซื้อเครื่องอุปกรณ์	18	36	36	6	1	
ทางการเกษตร						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า การพิจารณาให้เงินกู้ยืมขนาดการถนุบำรุงที่เหมาะสมมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้กับสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การพิจารณาให้เงินกู้ยืมขนาดการถนุบำรุงที่เหมาะสมไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และไม่มี ความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์การศึกษา

1.1.1 เพื่อศึกษาลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย

1.1.2 เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ปัจจัยภายนอก และปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ที่มีผลต่อหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย

1.1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ปัจจัยภายนอกและปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ กับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย

1.2 วิธีการดำเนินการศึกษา

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์ที่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์ภาคการเกษตรระดับอำเภอทั้ง 6 แห่ง โดยผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 ตัวอย่างในการศึกษาโดยทำการแบ่งสัดส่วนในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างแต่ละแห่ง

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นโดยอาศัยการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุการค้างชำระหนี้ สภาพสิ่งแวดล้อมทางการจัดการของสหกรณ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 รวบรวมข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 2 ลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 3 ข้อ ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สหกรณ์ จำนวน 13 ข้อ

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำข้อมูล ทำการแจกแบบสอบถามให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอทั้ง 6 แห่งของจังหวัดหนองคาย โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 384 ฉบับ ตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน 2565 - วันที่ 31 กรกฎาคม 2565 แบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับมาอย่างสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้เครื่องมือทางสถิติ โดยการนำโปรแกรมเพื่อการศึกษา ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.3 ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ มีผลการศึกษา กล่าวโดยสรุป ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย จำนวน 384 ราย ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 213 ราย คิดเป็น ร้อยละ 55.50 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 152 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.60 มีสถานภาพสมรส จำนวน 283 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.70 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 211 ราย คิดเป็น ร้อยละ 54.90 มีสมาชิกในครอบครัว 3-4 คน จำนวน 191 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.70 มีรายได้เฉลี่ย ต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 274 รายคิดเป็นร้อยละ 71.40 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 198 รายคิดเป็นร้อยละ 51.60 มีภาระผ่อนชำระหนี้ต่อเดือน ต่ำกว่า 2,500 บาท จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 มีวงเงินที่ได้รับจากสหกรณ์มากกว่า 70,000 บาท จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 28. และมีระยะเวลาชำระหนี้คืนกับสหกรณ์ อยู่ระหว่าง 6 – 12 เดือน จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00

1.3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรใน จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนเงินที่ค้างชำระหนี้ ตั้งแต่ 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 34 มีระยะเวลาค้างชำระหนี้ ตั้งแต่ 2 – 5 งวด จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80 และมีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต จำนวน 245 คน คิด เป็นร้อยละ 63.80

1.3.2 ระดับความสำคัญปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สหกรณ์ พบว่าใน ภาพรวมระดับปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัด หนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความสำคัญปัจจัยที่เกิดจาก สมาชิก อยู่ในระดับปานกลาง ระดับความสำคัญปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับมาก และระดับ ความสำคัญปัจจัยด้านการบริหารภายในสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อย

1.3.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ปัจจัยภายนอกและปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ กับหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคายโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติ Chi-Square กำหนดระดับนัยสำคัญ ที่ 0.05

ปัจจัยส่วนบุคคล

- 1) เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม แต่อย่างไร
- 2) อายุมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งส่วนใหญ่ค้างชำระหนี้ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี เป็นส่วนใหญ่ แต่อายุไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม
- 3) สถานภาพมีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส แต่สถานภาพไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม
- 4) ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ แต่ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม
- 5) จำนวนสมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่จำนวนสมาชิกในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์
- 6) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม
- 7) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม
- 8) ภาระผ่อนชำระหนี้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ภาระผ่อนชำระหนี้ต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม
- 9) วงเงินที่ได้รับอนุมัติจากสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 10) ระยะเวลาชำระหนี้คืนมีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก

- 1) การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้
- 2) การย้ายถิ่นฐานไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม
- 3) เจตนาไม่ชำระหนี้หรือใช้หนี้อื่นก่อนไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม
- 4) สมาชิกไม่เข้าใจเงื่อนไขการชำระหนี้ ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม
- 5) ต้นทุนจากปัจจัยการผลิตสูง รายได้ไม่พอชำระหนี้มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้
- 6) ความสามารถในการส่งชำระหนี้มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ความสามารถในการส่งชำระหนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้
- 7) พฤติกรรมเลียนแบบไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม แต่อย่างไร

ปัจจัยภายนอก

- 1) ภาวะเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยระดับความสำคัญมากและมากที่สุด
- 2) นโยบายการช่วยเหลือจากรัฐบาล มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ นโยบายการช่วยเหลือจากรัฐบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม
- 3) การเกิดภัยธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การเกิดภัยธรรมชาติไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ปัจจัยด้านการบริหารภายในสหกรณ์

- 1) สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้ มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 2) การอำนวยความสะดวกในการชำระหนี้ ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระระยะเวลาค้างชำระหนี้กับสหกรณ์ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม
- 3) การพิจารณาให้เงินกู้ยืมขาดการกลั่นกรองที่เหมาะสม ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม ส่วนระยะเวลาค้างชำระหนี้มีความสัมพันธ์กับการพิจารณาถ่วงดุลหนี้สินเชื่อของสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. อภิปรายผล

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย ในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลในประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษา พบว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีจำนวนเงินที่ค้างชำระหนี้ ตั้งแต่ 10,001 – 20,000 บาท มีระยะเวลาค้างชำระหนี้ ตั้งแต่ 2 – 5 งวดและมีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต สอดคล้องกับบริบทของสหกรณ์การเกษตรที่มีวัตถุประสงค์การให้สินเชื่อ เป็นเพื่อซื้อปัจจัยการผลิตเป็นส่วนใหญ่ และสอดคล้องกับข้อมูลและอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตร ประจำปี 2564 (Peergroup) ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ <https://www.cad.go.th/ewtadmin/ewt/statistic/main.php?filename=peer64> ซึ่งมีค่าเฉลี่ยหนี้สินต่อสมาชิกจำนวน 12,606.76 บาท (เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่)

2.2 ระดับความสำคัญปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สหกรณ์ พบว่าในภาพรวมระดับปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความสำคัญปัจจัยที่เกิดจากสมาชิก อยู่ในระดับปานกลาง ระดับความสำคัญปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับมาก และระดับความสำคัญปัจจัยด้านการบริหารภายในสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้ บัณฑิตินเชื้อเกษตรกร ธ.ก.ส. สาขาระโนด จังหวัดสงขลา อาริษา โพนนุกูล(2559) ลูกหนี้บัณฑิตินเชื้อเกษตรกร ธ.ก.ส.สาขาระโนด จำนวน 217 ราย พบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้ บัณฑิตินเชื้อ เกษตรกรธ.ก.ส.สาขาระโนด จังหวัดสงขลา โดยรวมพบว่า ปัจจัยภายนอกส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้บัณฑิตินเชื้อเกษตรกรในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่เกิดจากธนาคารส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้ และปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้ส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้ในระดับน้อย ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ

ต่อการผิดชำระหนี้สินเชื่อเกษตรกรโดยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลพบว่า อายุ รายได้เฉลี่ยครัวเรือน ต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือนและจำนวนหนี้สินรวมครัวเรือน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ปัจจัยภายนอกและปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ กับหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย พบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน ภาระผ่อนชำระหนี้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากสหกรณ์และระยะเวลาชำระหนี้คืนมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้ ส่วนสถานภาพ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ภาระผ่อนชำระหนี้ต่อเดือน วงเงินที่ได้รับอนุมัติจากสหกรณ์ และระยะเวลาชำระหนี้คืนมีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และสุดท้าย จำนวนสมาชิกในครอบครัว วงเงินที่ได้รับอนุมัติจากสหกรณ์ และระยะเวลาชำระหนี้คืนมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฤทธิรัตน์ ดวงชื่น (2558) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการชำระหนี้ของลูกค้ำเงินกู้ ธกส. สาขาจอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยพบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ส่งผลต่อศักยภาพการชำระหนี้ของลูกค้ำเงินกู้

ปัจจัยที่เกิดจากตัวสมาชิก ได้แก่ การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ ต้นทุนจากปัจจัยการผลิตสูง รายได้ไม่พอชำระหนี้และความสามารถในการส่งชำระหนี้ มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความสามารถในการส่งชำระหนี้มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาการค้างชำระหนี้ วรรณิ สมด้ว (2559) ได้กล่าวถึง มูลเหตุการค้างชำระหนี้ ในส่วนของปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้ ประกอบด้วย ลูกหนี้นำเงินกู้อไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ลูกหนี้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ลูกหนี้ทำการค้างเงินตัว เป็นต้น

ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ภาวะเศรษฐกิจนโยบายการช่วยเหลือจากรัฐบาล และการเกิดภัยธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม สอดคล้องกับผลการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุของการค้างชำระ ธนิดา ดันติอาภา (2560) พบว่าปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ส่งผลกระทบต่อลูกหนี้ ได้แก่ 1) ภาวะเศรษฐกิจ ถ้าเศรษฐกิจมีการขยายตัวมากขึ้น ผู้ประกอบการมีการขยายตัวประชากรมีรายได้ เนื่องจากมีการจ้างงานมากขึ้น ความสามารถในการชำระหนี้คืนจะสูงขึ้น ส่งผลให้ปัญหาหนี้ค้างชำระลดลง แต่ถ้าหากเศรษฐกิจมีการขยายตัวลดลง ผู้ประกอบการจะเกิดการชะลอของกิจการ การจ้างงานลดลง รายได้ของบุคคลก็จะลดลงตาม ความสามารถในการชำระหนี้คืนจะลดลงส่งผลให้ปัญหาหนี้ค้างชำระลดลง 2) นโยบายของรัฐ หากรัฐบาลเห็นว่ามีความจำเป็นต่อการครองชีพของประชาชน

อาจกำหนดให้มีการควบคุมราคา ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้บริโภค แต่ถ้าปัจจัยอื่นมีการเปลี่ยนแปลง รัฐบาลต้องมีการพิจารณาปรับนโยบายให้มีความเหมาะสม เช่น ถ้าหากต้นทุนของสินค้าที่ถูกควบคุมราคาสูงขึ้นต้องมีการเพิ่มราคาควบคุมให้สูงขึ้น 3) ภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น ความเสียหายจากภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ น้ำท่วม เป็นต้น และเมื่อพิจารณารายตัวแปร พบว่า ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

1) ภาวะเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ ระยะเวลาค้างชำระหนี้ และ วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจทั่วโลกชะงักงัน ภาวะเงินเฟ้อสูงขึ้น สินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาสูงขึ้น ทำให้สมาชิกมีรายได้ไม่เพียงพอต่อภาระผ่อนชำระคืนต่อเดือน

2) นโยบายการช่วยเหลือจากรัฐบาล มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม เนื่องจากสมาชิกยังพึ่งพานโยบายการช่วยเหลือจากรัฐบาล เช่น โครงการรับจำนำข้าว โครงการช่วยเหลือเกษตรกร เงินชดเชยอื่นๆ

3) การเกิดภัยธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ปัจจัยด้านการบริหารภายในสหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้ มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระ ส่วนการพิจารณาให้เงินกู้ยืมขาดการถ่วงกรองที่เหมาะสมมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาค้างชำระหนี้มีความสัมพันธ์กับการพิจารณาถ่วงกรองให้สินเชื่อของสหกรณ์ สอดคล้องกับการศึกษาการค้างชำระหนี้ วรณี สมด้ว (2559) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุการค้างชำระหนี้ ซึ่งมูลเหตุของการค้างชำระหนี้ประกอบด้วย ปัจจัยภายใน การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย การประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม ระบบการติดตาม และควบคุมหนี้ของธนาคารไม่มีประสิทธิภาพ การอำนวยความสะดวกของธนาคารที่ไม่มีการถ่วงกรองที่ดี และเมื่อพิจารณาเป็นตัวแปร พบว่า

สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้ มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ค้างชำระกับสหกรณ์ และระยะเวลาค้างชำระหนี้ ซึ่งในการให้สินเชื่อกับสมาชิกสหกรณ์แล้ว สหกรณ์จะต้องมีการติดตามการใช้เงินกู้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ก่อนครบกำหนดระยะเวลาชำระหนี้สหกรณ์จะมีการดำเนินการประชุมกลุ่ม และดำเนินการจัดทำหนังสือแจ้งการชำระหนี้ให้สมาชิก

การอำนวยความสะดวกในการชำระหนี้ ในการชำระหนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระ ระยะเวลาค้างชำระหนี้กับสหกรณ์ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม เนื่องจากในการชำระหนี้สหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย มีช่องทางการรับชำระหนี้ช่องทางเดียว คือนำเงินมาชำระโดยตรง ณ ที่ทำการสหกรณ์

การพิจารณาให้เงินกู้ยืมขาดการถ่วงกรองที่เหมาะสม ความสัมพันธ์กับระยะเวลา ค้ำชำระหนี้มีความสัมพันธ์กับการพิจารณาถ่วงกรองให้สินเชื่อของสหกรณ์ เนื่องจากในการพิจารณา ถ่วงกรองให้เงินกู้ยืมจากสมาชิกลำดับแรกจะผ่านการประเมินจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ สำหรับขั้นตอนนี้เจ้าหน้าที่สินเชื่ออาจไม่มีข้อมูลประกอบการพิจารณาที่เพียงพอ ทำให้การประเมิน ข้อมูลผิดพลาดได้ จากนั้นแล้วนำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ต่อไป

3. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 ให้ความสนใจในกลุ่มสมาชิกที่มีอายุมาก สถานภาพสมรส ระดับประถมศึกษา ขนาดของครอบครัว รายได้และค่าใช้จ่าย และภาระผ่อนชำระหนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มการค้างชำระหนี้กับสหกรณ์ภาคการเกษตรมากที่สุด

3.1.2 ควรระมัดระวังในการให้สินเชื่อกับสมาชิก โดยมีการพิจารณาใช้ข้อมูล หลายๆ ส่วนประกอบการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ทั้งให้ความสำคัญในส่วนของวงเงินการให้สินเชื่อ และระยะเวลาการชำระหนี้คืน ควรพิจารณาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม รวมถึงหลังจาก การให้สินเชื่อแล้ว มีการติดตามการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมหรือไม่ และมีการวางแผนการติดตามหนี้จากสมาชิกเมื่อมีสัญญาณการค้างชำระหนี้ควรมีมาตรการแก้ไขให้ทันที

3.1.3 ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำสมาชิกมักถูกโรงสีหรือพ่อค้าคนกลางกดราคาข้าวเปลือก ให้ต่ำลง สหกรณ์ควรเข้าไปช่วยเหลือในการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรในราคาที่ยุติธรรม นำมา แปรรูปเป็นข้าวสารจำหน่ายเพื่อช่วยเหลือสมาชิกในการระบายข้าวเปลือกออกจากยุ้งฉางและทำให้ เกษตรกรมีกำไรจากการขายข้าวเปลือกมาใช้จ่ายในครัวเรือนและชำระหนี้กับสหกรณ์ได้มากขึ้น

3.1.4 สหกรณ์ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ในการส่งเสริมอาชีพ การลดต้นทุน การผลิต การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ให้กับสมาชิกสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่าย ในส่วนปัจจัยการผลิต มีเงินคงเหลือมากขึ้น เพียงพอที่จะชำระหนี้คืนได้

3.1.5 เงื่อนไขการให้สินเชื่อกับสมาชิก เจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ต้องอธิบาย เงื่อนไขการกู้เงินให้สมาชิกรายใหม่ทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการชำระคืน รวมถึงมาตรการ จัดการกับของสหกรณ์กรณีสมาชิกผิดชำระหนี้

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ที่ค้างชำระหนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการค้างชำระหนี้ และเป็นแนวทางสำหรับสหกรณ์ในการช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ที่ค้างชำระหนี้ต่อไป

3.2.2 สำหรับการศึกษารั้งต่อไปควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลของสมาชิกสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความแตกต่างของปัจจัยที่ทำให้เกิดการผิดชำระหนี้ในพื้นที่ที่แตกต่างกัน ว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การผิดชำระหนี้แตกต่างกันหรือไม่

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบราชสันตติวงศ์

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2565). *ความหมายของสหกรณ์*. สืบค้นจาก <https://www.cpd.go.th/knowledge/general-coop/item/39-meaning-coop.html>
- สถาบันวิชาด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *ความหมายของสหกรณ์การเกษตร*. สืบค้นจาก <http://cai.ku.ac.th/aboutco-op.html>
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2562). *แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์*. ใน *เอกสารเสนอการประชุมเชิงปฏิบัติการ*. กรุงเทพมหานคร: กองพัฒนาสหกรณ์ภาคการเกษตร และกลุ่มเกษตรกร.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์. (2555). *การสหกรณ์ในประเทศไทย*. นนทบุรี: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด สาขา 4.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2565). *ข้อมูลและอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตร ประจำปี 2564 (Peergroup)*. สืบค้นจาก <https://www.cad.go.th/ewtadmin/ewt/statistic/main.php?filename=peer64>
- กฤษฎา สังขมณี. (2549). *แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ*. สืบค้นจาก https://www.research-system.siam.edu/images/coop/KTB_Smart_Home_Loan/06_ch2.pdf
- ญาโณทัย อนันตกุล. (2558). *หลักการ 6c ในการวิเคราะห์สินเชื่อ*. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/584436>
- ชนิดา ดันติอาภากุล. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผิคนัดค้างชำระสินเชื่ออุปโภคบริโภคของธนาคารพาณิชย์ และบริษัทที่ประกอบธุรกิจแต่มีใช้สถาบันการเงินในไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ประดิษฐ์ มัชฌิมา. (2516). *องค์ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์*. นนทบุรี: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด สาขา 4.
- พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม
- ปรีดี นุกุลสมปรารณา. (2563). *วิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อ (PESTEL Analysis)*. สืบค้นจาก <https://www.popticles.com/business/analyze-external-factor-with-pestel-analysis/>
- ศุภกร อิมสุข. (2561). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิคนัดชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)*. (การค้นคว้าอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

- สาวิณี เฟื่องธรรม และศิวฤทธิ์ สุนทรเสณี. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อธนาคารประชาชนของธนาคารออมสินเขตชัยภูมิ. สืบค้นจาก [http://www.utccmbaonline.com/ijbr/doc/\(Edit\)Id1569-11-12-2020_23:06:44.pdf](http://www.utccmbaonline.com/ijbr/doc/(Edit)Id1569-11-12-2020_23:06:44.pdf)
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย. (2564). รายงานประจำปี สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564. หนองคาย: สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด. _____ . (2564). รายงานประจำปี สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564. หนองคาย: สหกรณ์การเกษตรโพธิพิสัย จำกัด. _____ . (2564). รายงานประจำปี สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564. หนองคาย: สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพธิพิสัย จำกัด. _____ . (2564). รายงานประจำปี สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564. หนองคาย: สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด. _____ . (2564). รายงานประจำปี สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564. หนองคาย: สหกรณ์การเกษตรโพธิ์ตาก จำกัด. _____ . (2564). รายงานประจำปี สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2564. หนองคาย: สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด.
- สงกรานต์ สมบุญ. (2558). การพัฒนาระบบการให้คะแนนสินเชื่อเพื่อการบริหารความเสี่ยง กลุ่มสินทรัพย์ลงทุนประเภทสินเชื่อเกษตรกรรายคนของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (คุษณินพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ติพิมพ์). มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.
- วรรณิ สมตัว. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อนโยบายรัฐของธนาคารออมสิน. สาขาจะนะ. (สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- อาริษา โพนกุล. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผิดชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร ร.ก.ส. สาขาระโนด จังหวัดสงขลา. (สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- อารยา องค์กรเยี่ยม และพงศธราร วิจิตเวชไพศาล. (2561). การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย. *วิสัยนิสาร*, 44(1), 36-42.
- ฤทัยรัตน์ ดวงชื่น. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพการชำระหนี้ของลูกค้ำเงินกู้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาจอมบึง จังหวัดราชบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม

1. ชื่อ – สกุล นายอรุณ ขอกำ
 อาชีพ ข้าราชการ
 ตำแหน่งทางวิชาการ นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการพิเศษ
 (ผู้อำนวยการกลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์)
 ประสบการณ์การทำงาน 30 ปี
 สถานที่ทำงาน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย
 เบอร์โทรศัพท์ 087-213-8209

2. ชื่อ – สกุล นางโสณูรา ขำปู้
 อาชีพ ข้าราชการ
 ตำแหน่งทางวิชาการ นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการพิเศษ
 (ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์)
 ประสบการณ์การทำงาน 13 ปี
 สถานที่ทำงาน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย
 เบอร์โทรศัพท์ 081-296-4902

3. ชื่อ – สกุล นายพูนลาภ รัตนาคณหุตานนท์
 อาชีพ ข้าราชการ
 ตำแหน่งทางวิชาการ นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ
 (ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนากิจการบริหารจัดการสหกรณ์)
 ประสบการณ์การทำงาน 35 ปี
 สถานที่ทำงาน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย
 เบอร์โทรศัพท์ 083-3508181

ภาคผนวก ข

ตารางการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ตารางการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
การหาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดมุ่งหมายของผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 ท่าน ในการพิจารณาข้อความ

คำชี้แจง : ช่องระดับความสอดคล้องกับเนื้อหาโดยมีการแปลผล ดังนี้

คะแนน +1 คือ แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

คะแนน 0 คือ ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

คะแนน -1 คือ แน่ใจว่าข้อความนั้น ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
1. เพศ	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
2. อายุ	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
3. สถานภาพการสมรส	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
4. ระดับการศึกษา	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (รวมตัวท่านด้วย)	+1	+1	0	2	0.67	นำไปใช้ได้
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนครัวเรือน	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
7. ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เฉลี่ยต่อเดือน	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
8. ภาระผ่อนชำระหนี้คืนต่อเดือน	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
9. วงเงินหนี้ที่ท่านได้รับ การอนุมัติจากสหกรณ์	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
10. ระยะเวลาชำระหนี้คืน กับสหกรณ์	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้

ส่วนที่ 2 ลักษณะของปัจจัยที่มีผลหนักที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
1. จำนวนหนักที่ท่านได้ค้างชำระหนักกับสหกรณ์	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
2. ระยะเวลาค้างชำระหนัก	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
3. วัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สหกรณ์

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
1. สมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์หรือซื้อสินค้าที่ไม่ใช่ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรกร ทำให้ไม่สามารถนำเงินมาชำระคืนสหกรณ์ได้	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
2. สมาชิกย้ายถิ่นที่อยู่ ทำให้ไม่สามารถนำเงินมาชำระหนี้ได้ตรงตามกำหนด	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
3. สมาชิกมีเงินแต่เจตนาไม่ชำระหนี้สหกรณ์หรือนำเงินที่เตรียมไว้ชำระหนี้อื่นๆ ก่อน	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
4. สมาชิกไม่เข้าใจเงื่อนไขการชำระหนี้สหกรณ์	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
5. ต้นทุนในการผลิตสูง ทำให้สมาชิกได้กำไรจากการขายสินค้าเกษตรน้อยไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
6. สมาชิกได้รับเงินกู้สูงเกินไป และหวังผลในสินค้าเกษตร มากเกินไปทำให้ไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้ได้	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
7. คณะกรรมการดำเนินการ หรือประธานกลุ่มฯ ไม่ส่งชำระหนี้ เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
8. ภาวะเศรษฐกิจไม่ดีทำให้ท่านไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้สหกรณ์ได้ตามกำหนด	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
9. นโยบายการช่วยเหลือของรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลง เช่น การยกเลิก โครงการรับจำนำข้าว ทำให้สมาชิกไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้สหกรณ์ได้	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
10. เกิดภัยธรรมชาติทำให้ผลผลิตเสียหาย ทำให้ท่านไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้สหกรณ์ได้	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
11. สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้ทำให้สมาชิก ลืมชำระหนี้	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
12. สมาชิกไม่ได้รับความสะดวกจากช่องทางการรับชำระหนี้ของสหกรณ์	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้
13. ในการพิจารณาให้เงินกู้ยืม สหกรณ์ขาดการถ่วงกรองคุณสมบัติของสมาชิกที่ประสงค์กู้ยืมเงินที่เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	นำไปใช้ได้

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามสำหรับงานวิจัย

แบบสอบถามสำหรับงานวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร
ในจังหวัดหนองคาย

.....

คำชี้แจง: แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดหนองคาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ข้อมูลที่ได้จะถูกเก็บเป็นความลับไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

เพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัยและเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ท่านตอบสอบถามตามความเป็นจริง ข้อมูลเกี่ยวกับท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ และจะไม่นำไปเปิดเผยเพื่อการใดๆ ทั้งสิ้น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบสอบถามจากท่าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปวิเคราะห์ผลถูกต้องมากที่สุด

แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน

- ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล
- ส่วนที่ 2 ลักษณะของหนี้ที่ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์
- ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สหกรณ์

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง
นายปรัชญา หอมทรัพย์
ผู้วิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความเป็นจริงที่สุด (กรุณาตอบคำถามทุกข้อ)

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

20-30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

51-60 ปี

มากกว่า 60 ปี

3. สถานภาพการสมรส

โสด

สมรส

หย่า/หม้าย

4. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช

อนุปริญญา / ปวส.หรือสูงกว่า

5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (รวมตัวท่านด้วย)

1-2 คน

3-4 คน

5-6 คน

มากกว่า 7 คน

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนครัวเรือน

ต่ำกว่า 10,000 บาท

10,001-20,000 บาท

20,001-30,000 บาท

มากกว่า 30,000 บาท

7. ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน

ต่ำกว่า 10,000 บาท

10,001-20,000 บาท

20,001-30,000 บาท

มากกว่า 30,000 บาท

8. ภาระผ่อนชำระหนี้สินต่อเดือน

ต่ำกว่า 5,000 บาท

5,001- 10,000 บาท

10,001-15,000 บาท

มากกว่า 15,000 บาท

9. วงเงินหนี้ที่ท่านได้รับการอนุมัติจากสหกรณ์

☐ ต่ำกว่า 20,000 บาท	☐ 20,001-30,000 บาท
☐ 30,001-40,000 บาท	☐ 40,001-50,000 บาท
☐ 50,001-60,000 บาท	☐ 60,001-70,000 บาท
☐ มากกว่า 70,000 บาท	

10. ระยะเวลาชำระหนี้คืนกับสหกรณ์

☐ ต่ำกว่า 6 เดือน	☐ 6 เดือน-12 เดือน
☐ 13 เดือน-36 เดือน	☐ มากกว่า 36 เดือน

ส่วนที่ 2 ลักษณะของหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์

1. จำนวนหนี้ที่ท่านได้ค้างชำระหนี้กับสหกรณ์

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 10,001-20,000 บาท
☐ 20,001-30,000 บาท	☐ มากกว่า 30,000 บาท

2. ระยะเวลาค้างชำระหนี้

☐ 2-7 งวด	☐ 8-14 งวด
☐ 14-21 งวด	☐ มากกว่า 21 งวด

3. วัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ

- เพื่อไว้ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน
- เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ พันธุ์สัตว์
- เพื่อซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ทางการเกษตร

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สหกรณ์

ท่านคิดว่าปัจจัยต่างๆ ต่อไปนี้มีความสำคัญมากน้อยเพียงใดต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สหกรณ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยที่เกิดจากสมาชิก					
1. สมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์หรือซื้อสินค้าที่ไม่ใช่ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ทำให้ไม่สามารถนำเงินมาชำระคืนสหกรณ์ได้					
2. สมาชิกย้ายถิ่นที่อยู่ ทำให้ไม่สามารถนำเงินมาชำระหนี้ได้ตรงตามกำหนด					
3. สมาชิกมีเงินแต่เจตนาไม่ชำระหนี้สหกรณ์หรือนำเงินที่เตรียมไว้ชำระหนี้อื่นๆ ก่อน					
4. สมาชิกไม่เข้าใจเงื่อนไขการชำระหนี้สหกรณ์					
5. ต้นทุนในการผลิตสูง ทำให้สมาชิกได้กำไรจากการขายสินค้าเกษตรน้อยไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้					
6. สมาชิกได้รับเงินกู้สูงเกินไปและหวังผลในสินค้าเกษตรมากเกินไปทำให้ไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้ได้					
7. คณะกรรมการดำเนินการหรือประธานกลุ่มฯ ไม่ส่งชำระหนี้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ					

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สหกรณ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยภายนอก					
8. ภาวะเศรษฐกิจไม่ดีทำให้ท่านไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้สหกรณ์ได้ตามกำหนด					
9. นโยบายการช่วยเหลือของรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลง เช่น การยกเลิกโครงการรับจำนำข้าว ทำให้สมาชิกไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้สหกรณ์ได้					
10. เกิดภัยธรรมชาติทำให้ผลผลิตเสียหาย ทำให้ท่านไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้สหกรณ์ได้					
ปัจจัยด้านการบริหารงานในสหกรณ์					
11. สหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้					
12. สมาชิกไม่ได้รับความสะดวกจากช่องทางการรับชำระหนี้ของสหกรณ์					
13. ในการพิจารณาให้เงินกู้ยืม สหกรณ์ขาดการถ่วงรอกคุณสมบัติของสมาชิกที่ประสงค์กู้ยืมเงินที่เหมาะสม					

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายปรัชญา หอมทรัพย์
วัน เดือน ปีเกิด	30 กรกฎาคม 2530
สถานที่เกิด	อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี
ประวัติการศึกษา	บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2553
สถานที่ทำงาน	กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ

